

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА УПРАВЛІННЯ І ЕКОНОМІКИ ФАРМАЦІЇ, МЕДИЧНОГО ТА
ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ПРАВОЗНАВСТВА**

«МЕДИЧНЕ ПРАВОЗНАВСТВО»

Модуль1.

**Практикум до практичних занять та самостійної роботи
для студентів медичних факультетів**

Спеціальність: 7.110101 «Лікувальна справа»

Спеціальність: 7.110104 «Педіатрія»

Запоріжжя – 2016

Автори - укладачі:

Алексєєв О.Г., Алексєєва І.М., Аніщенко М.А.

За редакцією д.фарм.н., проф. **Книша Є.Г.**

Рецензенти:

д.мед.н., проф. Туманський В.О.,

д.фарм.н., проф. Панасенко О.И.

Алексєєв О.Г.,

Практикум до практичних занять та самостійної роботи для студентів медичних факультетів. Медичне правознавство / О.Г. Алексєєв, І.М. Алексєєва, М.А. Аніщенко. - Запоріжжє: ЗДМУ, 2016. – 114с.

Методичні рекомендації розглянуто та затверджено:

на методичному засіданні кафедри управління та економіки фармації, медичного і фармацевтичного правознавства ЗДМУ

(протокол №__ от «__» _____ 2016г.),

на цикловій методичній комісії з фармацевтичних дисциплін ЗДМУ (протокол №__ от «__» _____ 2016г.),

на центральній методичній раді ЗДМУ

(протокол № 2 от «24» листопада 2016г.)

© Алексєєв О.Г., Алексєєва І.М., Аніщенко М.А 2016

© Запорізький державний медичний університет, 2016

Зміст

Тема	Сторінка
Вступ	4
Тематичний план практичних занять	5
Тематичний план самостійної роботи	6
Змістовий модуль 1. Медичне право як правове утворення	8
Медичне право України в системах права і законодавства. Міжнародні та регіональні стандарти у сфері охорони здоров'я і прав людини. Юридична регламентація системи охорони здоров'я в Україні.	8
Основи господарської діяльності та страхування у сфері охорони здоров'я в Україні. Правова природа медичної допомоги і медичної послуги. Договір про надання медичних послуг.	8
Змістовий модуль 2. Правовий статус суб'єктів медичних правовідносин і механізми та процедури захисту їхніх прав	13
Система прав людини у сфері охорони здоров'я. Особисті немайнові права людини у сфері охорони здоров'я.	13
Правовий статус суб'єктів медичних правовідносин.	17
Дефекти надання медичної допомоги. Медична експертиза та контроль якості медичної допомоги за законодавством України.	21
Юридична відповідальність у сфері охорони здоров'я. Процедури і механізми захисту прав суб'єктів медичних правовідносин.	21
Змістовий модуль 3. Правове регулювання окремих видів медичної діяльності	26
Юридичне забезпечення надання окремих видів медичної допомоги	26
Тестові завдання	32
Ситуаційні завдання	88

Вступ

Практичні заняття є однією із форм засвоєння навчального матеріалу, метою якого є поглиблення знань, які були отримані студентами під час відвідування лекцій, формування у них вмінь і досвіду застосування цих знань, навиків творчого мислення, аналізу та вирішення різноманітних правових ситуацій.

Практичні заняття дають змогу розширити та систематизувати знання з навчальної дисципліни. Під час підготовки до практичних завдань студент повинен: 1) навчитися аналізувати рекомендовані джерела, які стосуються тематики практичного заняття, вміти законспектувати необхідний матеріал; 2) узагальнити та засвоїти знання, отримані ним з різних джерел; 3) підготувати відповіді на теоретичні запитання та виконати усі завдання, які передбачені в межах теми практичного заняття.

Теми практичних занять розміщені у послідовному порядку і відповідають тематиці практичних занять, передбачених Робочою навчальною програмою для студентів медичного факультету за спеціальностями «Лікувальна справа» з дисципліни «Медичне правознавство».

У кожній темі практичного заняття вміщено перелік теоретичних, проблемних запитань, які стосуються тематики практичного заняття; запитання для самоконтролю; тестові завдання і задачі.

Відповіді на теоретичні запитання готуються студентом самостійно на основі опрацьованих ним рекомендованих джерел, які стосуються практичного заняття. Підготовка письмових відповідей на теоретичні запитання є обов'язковою, проте під час практичного завдання студент, при наданні відповіді на одне із теоретичних запитань, повинен надати чітку й аргументовану відповідь, підкріплену посиланнями на джерела права, рекомендовану літературу, юридичну практику.

Запитання для самоконтролю, тести та задачі виконуються студентом у письмовій формі, в зошиті для практичних занять. Кожен тест містить 5 варіантів відповідей, один із яких є правильний. Відповіді на запитання для самоконтролю повинні бути чіткими та аргументованими. Розв'язання задач готується у письмовій формі, повинно містити чітку відповідь на поставлене запитання з посиланням на чинне законодавство України (бажано й судову практику). В разі, якщо, студент вважає, що задача може мати декілька розв'язків, він повинен зазначити кожен із них. Під час семінару, при розв'язанні задачі, студент повинен дати чітку відповідь та бути готовим відповісти на додаткові запитання, які можуть бути поставлені викладачем, або ж іншими студентами.

Тематичний план практичних занять

№з/п	Тема	Кількість годин
1	Змістовий модуль 1. Медичне право як правове утворення	2
2	Медичне право України в системах права і законодавства. Міжнародні та регіональні стандарти у сфері охорони здоров'я і прав людини. Юридична регламентація системи охорони здоров'я в Україні.	1
3	Основи господарської діяльності та страхування у сфері охорони здоров'я в Україні. Правова природа медичної допомоги і медичної послуги. Договір про надання медичних послуг.	1
4	Змістовий модуль 2. Правовий статус суб'єктів медичних правовідносин і механізми та процедури захисту їхніх прав	6
5	Система прав людини у сфері охорони здоров'я. Особисті немайнові права людини у сфері охорони здоров'я.	2
6	Правовий статус суб'єктів медичних правовідносин.	2
7	Дефекти надання медичної допомоги. Медична експертиза та контроль якості медичної допомоги за законодавством України. Юридична відповідальність у сфері охорони здоров'я. Процедури і механізми захисту прав суб'єктів медичних правовідносин.	2
8	Змістовий модуль 3. Правове регулювання окремих видів медичної діяльності	2
9	Юридичне забезпечення надання окремих видів медичної допомоги	2
10	Усього годин	10

Тематичний план самостійної роботи

№	Тема	СРС	Вид контролю
1	Змістовий модуль 1. Медичне право як правове утворення	8	
2	Медичне право України в системах права і законодавства.	2	Поточний контроль на практичних заняттях
3	Міжнародні та регіональні стандарти у сфері охорони здоров'я і прав людини. Юридична регламентація системи охорони здоров'я в Україні.	2	
4	Основи господарської діяльності та страхування у сфері охорони здоров'я в Україні.	2	
5	Правова природа медичної допомоги і медичної послуги. Договір про надання медичних послуг.	2	
6	Змістовий модуль 2. Правовий статус суб'єктів медичних правовідносин і механізми та процедури захисту їхніх прав	8	
7	Система прав людини у сфері охорони здоров'я. Особисті немайнові права людини у сфері охорони здоров'я.	2	Поточний контроль на практичних заняттях
8	<i>Правовий статус суб'єктів медичних правовідносин.</i>	2	
9	Дефекти надання медичної допомоги. Медична експертиза та контроль якості медичної допомоги за законодавством України.	2	
10	Юридична відповідальність у сфері охорони здоров'я. Процедури і механізми захисту прав суб'єктів медичних правовідносин.	2	
11	Змістовий модуль 3. Правове регулювання окремих видів медичної діяльності	9	
12	Правове регулювання сімейної медицини в Україні. Народна медицина (цілителство) за законодавством України.	1	Поточний контроль на практичних заняттях
13	Законодавче забезпечення профілактики та лікування інфекційних хвороб. Правове забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя в Україні.	1	
14	Донорство за законодавством України. Правове забезпечення репродуктивного здоров'я і репродуктивних технологій в Україні. Корекція статі.	1	
15	Правове регулювання провадження	1	

	фармацевтичної діяльності та забезпечення населення лікарськими засобами і виробами медичного призначення в Україні. Інтелектуальна власність у галузі охорони здоров'я.		
16	Правове регулювання психіатричної допомоги. Правове регулювання надання медичної допомоги уразливим верствам населення.	2	
17	Правове регулювання паліативної допомоги. Організаційно-правове функціонування хоспісів.	2	
18	Правова регламентація косметології та спортивно-оздоровчої діяльності (спортивна медицина). Санаторно-курортна справа. Медичний туризм.	1	
19	УСЬОГО	25	

Змістовий модуль 1.

Медичне право як правове утворення

*Тема 1. Медичне право України в системах права і законодавства.
Міжнародні та регіональні стандарти у сфері охорони здоров'я і прав людини.
Юридична регламентація системи охорони здоров'я в Україні.*

*Тема 2. Основи господарської діяльності та страхування у сфері охорони
здоров'я в Україні. Правова природа медичної допомоги і медичної послуги.
Договір про надання медичних послуг*

План заняття

1. Медичне право України як галузь права: поняття, завдання, предмет і методи, система і джерела.
2. Медичні правовідносини: поняття, види і склад.
3. Медичне право як навчальна дисципліна і галузь науки.
4. Міжнародні стандарти у сфері прав людини й охорони здоров'я: загальна характеристика.
5. Регіональні стандарти у сфері прав людини й охорони здоров'я: загальна характеристика.
6. Місце і значення актів Європейського Союзу в системі регіональних стандартів у сфері охорони здоров'я і прав людини. Угода про асоціацію Україна-ЄС в аспекті охорони здоров'я.
7. Законодавство України про охорону здоров'я (конституційне регулювання і галузеве законодавство України).
8. Господарської діяльності у сфері охорони здоров'я. Порядок та умови ліцензування господарської діяльності з медичної практики. Контроль за додержанням Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з медичної практики.
9. Заклад охорони здоров'я України як суб'єкт господарювання у сфері охорони здоров'я. Акредитація закладів охорони здоров'я.
10. Особливості правового статусу фізичних осіб підприємців як суб'єктів господарювання у сфері охорони здоров'я.
11. Добровільне медичне страхування.
12. Загальнообов'язкове медичне страхування: національні реалії і перспективи.
13. Страхування професійної відповідальності медичних працівників.
14. Правова природа медичної допомоги і медичної послуги. Договір про надання медичних послуг.
15. Роль і значення практики Європейського суду з прав людини в галузі охорони здоров'я. Національна судова практика щодо медичних справ.

Запитання для самоконтролю

1. Дайте дефініцію медичного права як галузі права. Визначте основні риси, що характеризують медичне право як комплексну галузь права.
2. Дайте визначення поняття «суб'єкти медичних правовідносин» і назвіть їх види.
3. Дайте визначення джерел медичного права України.
4. Наведіть кілька прикладів (5-6) міжнародно-правових актів у сфері охорони здоров'я.
5. Що таке «заклад охорони здоров'я»?
6. Дайте визначення поняття «медична послуга» та вкажіть її ознаки?
7. Розкрийте співвідношення понять «медична послуга» і «медична допомога»?
8. Перелічіть особливості обов'язкового та добровільного медичного страхування.
9. Охарактеризуйте суб'єктний склад і зміст договору про надання медичної послуги.
10. Визначте роль і значення рішень Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ) в галузі охорони здоров'я України. Наведіть правові позиції ЄСПЛ (3-5).

Рекомендована література

Базова література

1. *Болотіна Н.Б.* Медичне право як галузь права і навчальна дисципліна // Сучасне українське медичне право: монографія / за заг. ред. С.Г. Стеценка. – К.: Атіка, 2010.
2. *Майданик Р.А.* Страхування зобов'язань з надання медичної допомоги : Навчально-практичний посібник. / Р.А. Майданик – К.: Алерта, 2013.
3. Медичне право України: навчальний посібник / [укладач Котуха О.С.]. – Львів: Видавництво Львівська комерційна академія, 2014.
4. *Московко М.* Проблеми впровадження обов'язкового медичного страхування в Україні / М. Московко // Журнал «Практика управління медичним закладом». - 2012. – № 12.
5. *Московко М.* Страхування професійної відповідальності медичних працівників: проблеми і перспективи / М. Московко // Юридичний вісник України. – 2013. – № 28 (941).
6. *Сенюта І.* Медичне право України як галузь права, наука і навчальна дисципліна / І. Сенюта // Медичне право. – 2013. – 2 (12).
7. Сучасне українське медичне право : монографія / за заг.ред. С.Г. Стеценка. – К.: Атіка, 2010.
8. Охорона здоров'я і права людини : ресурсний посібник / переклад з англійської; за науковою редакцією І. Сенюти / Центр здоров'я та прав людини імені Франсуа-Ксав'є Баню та Фонд відкритого суспільства. – Львів, 2015.

9. Права людини в сфері охорони здоров'я : практичний посібник / За наук.ред. І. Сенюти. / І. Берн, Т. Езер, Дж. Коен, Дж. Оверал, І. Сенюта. – Львів: Видавництво ЛОБФ «Медицина і право», 2012.

10. *Стеценко С.Г.* Медичне право України (правові засади забезпечення медичного страхування): монографія / С.Г. Стеценко, Я. М. Шатковський, В.Ю. Стеценко. – К.: Атіка, 2010.

11. *Пашков В.М.* Господарсько-правові механізми реалізації політики держави у сфері охорони здоров'я / В.М. Пашков // Засоби та механізми господарсько-правового регулювання: колективна монографія / За наук. ред. Д.В. Задихайла. – Х. : Юрайт, 2013.

Допоміжна література

1. *Пашков В.М.* Господарська діяльність медичних закладів як результат економічних реформ / В.М. Пашков // Матеріали міжнародної наук.-практ. конференції 23.11.2012 р. на базі Полтавського юридичного інституту «Правові засади гарантування та захисту прав і свобод людини». – Полтава, 2012.

2. *Стеценко В. Ю.* Обов'язкове медичне страхування в Україні (адміністративно-правові засади запровадження): монографія / В.Ю. Стеценко. – К.: Атіка, 2010.

3. *Сенюта І.Я.* Страхування в галузі охорони здоров'я : Навчальний посібник / І.Б. Дячук, І.Я. Сенюта, Х.Я. Терешко, І.І. Фуртак; за заг. ред. І.Я. Сенюти. – Львів: Вид-во ЛОБФ «Медицина і право», 2010.

Інформаційні ресурси

Міжнародні і регіональні стандарти

1. Конвенція про права інвалідів. ООН, 13.12.2006 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_g71

2. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права / ООН, 16.12.1966 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_042

3. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права / ООН, 16.12.1966 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_043

4. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права / ООН, 16.12.1966 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_042

5. Європейська соціальна хартія / Рада Європи, 03.05.1996 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_062

6. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод / Рада Європи, 04.11.1950 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_004

7. Конвенція про захист прав та гідності людини щодо застосування біології та медицини: Конвенція про права людини та біомедицину / Рада Європи,

04.04.1997 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_334

8. Лісабонська декларація про права пацієнта / Всесвітня медична асоціація. Асамблея ВМА, вересень-жовтень 1981 р., переглянута у 2005 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.med-pravo.ru/Ethics/LisbonDecl.htm>

9. Хартія про право на охорону здоров'я / Міжнародний союз юристів. Генеральна асамблея МСЮ, 31.08.2005 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uianet.org/documents/qquia/resolutions/Sante4Gb.pdf>

10. Декларація про медичну допомогу, орієнтовану на пацієнта / Міжнародний альянс організацій пацієнтів, 24.02.2006 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.patientsorganizations.org>

11. Європейська хартія прав пацієнтів. листопад 2002 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.activecitizenship.net/patients-rights/projects/29-european-charter-of-patients-rights.html>

Нормативно-правові акти України

1. Конституція України від 28.06.1996 р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

3. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15/print1389889414323304>

4. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19.11.1992 р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2801-12>

5. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23.02.2006 р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3477-15>

6. Про страхування: Закон України від 07.03.1996 р. Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80/conv/print1389889414323304>

7. Про затвердження Порядку акредитації закладу охорони здоров'я: Постанова Кабінету Міністрів України №765 від 15.07.1997 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/765-97-%D0%BF>

8. Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з медичної практики: Наказ МОЗ України №49 від 02.02.2011 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0171-11>

9. Про затвердження Порядку контролю за додержанням Ліцензійних умов провадження певних видів господарської діяльності в галузі охорони здоров'я, що ліцензуються: Наказ МОЗ України № 80 від 10.02.2011 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0634-11>

10. Про затвердження Порядку та умов обов'язкового страхування медичних працівників та інших осіб на випадок інфікування вірусом

імунодефіциту людини під час виконання ними професійних обов'язків, а також на випадок настання у зв'язку з цим інвалідності або смерті від захворювань, зумовлених розвитком ВІЛ-інфекції, і переліку категорій медичних працівників та інших осіб, які підлягають обов'язковому страхуванню на випадок інфікування вірусом імунодефіциту людини під час виконання ними професійних обов'язків, а також на випадок настання у зв'язку з цим інвалідності або смерті від захворювань, зумовлених розвитком ВІЛ-інфекції: Постанова Кабінету Міністрів України №1642 від 16.10.1998 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1642-98-%D0%BF>

11. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 66 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Постанови Кабінету Міністрів України "Про затвердження переліку платних послуг, які надаються в державних закладах охорони здоров'я та вищих медичних закладах освіти" (справа про платні медичні послуги) № 15-рп/98 від 25.11.1998 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v015p710-98>

12. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 53 народних депутатів України щодо офіційного тлумачення положення частини третьої статті 49 Конституції України "у державних і комунальних закладах охорони здоров'я медична допомога надається безоплатно" (справа про безоплатну медичну допомогу) № 10-рп/2002 від 29.05.2002 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v010p710-02>

Змістовий модуль 2.

Правовий статус суб'єктів медичних правовідносин і механізми та процедури захисту їхніх прав

Тема 3. Система прав людини у сфері охорони здоров'я. Особисті немайнові права людини у сфері охорони здоров'я

План заняття

1. Права людини у сфері охорони здоров'я: поняття, класифікація, загальна характеристика.
2. Право людини на життя і медична практика: питання співвідношення.
3. Право людини на охорону здоров'я.
4. Право людини на медичну допомогу. Права на згоду та відмову від медичного втручання.
5. Право людини на медичну інформацію: загальна характеристика і правове забезпечення.
6. Право людини на лікарську таємницю: загальна характеристика і правове забезпечення.
7. Права людини, яка перебуває на стаціонарному лікуванні у закладі охорони здоров'я.
8. Порядок обробки персональних даних у сфері охорони здоров'я.

Запитання для самоконтролю

1. Дайте нормативне визначення поняття «медична інформація».
2. Розкрийте співвідношення понять «медична інформація» і «медична таємниця».
3. Проаналізуйте основні підходи до визначення моменту початку життя людини.
4. Розкрийте правове регулювання смерті людини.
5. Запропонуйте визначення поняття «еутаназія» і назвіть її класифікаційні види.
6. Розкрийте дефініцію поняття «медична допомога» та назвіть її основні ознаки.
7. Окресліть зміст і медико-правове значення медичної таємниці.
8. Проведіть розмежування понять «медична таємниця» та «лікарська таємниця».
9. Наведіть приклади (5-7) правомірного розголошення інформації, що становить медичну таємницю.
10. Розкрийте особливості механізму обробки персональних даних у закладі охорони здоров'я.

Рекомендована література

Базова література

1. Булеца С.Б. Відмова від лікування як одне з цивільних прав пацієнта / С.Б. Булеца // Актуальні проблеми держави і права: збірник наукових праць./ ред. кол.: С.В.Ківалов (голов. ред.) та ін. – Одеса: Юридична література, 2012. – Вип. 66.
2. Майданик Р.А. Права людини у сфері охорони здоров'я: поняття, система, механізм / Р.А. Майданик // Права людини у сфері охорони здоров'я: проблеми доктрини і практики. Матеріали круглого столу, Київ, 24 вересня 2013 р. – Біла Церква: ТОВ «Білоцерківдрук», 2013.
3. Медичне право України: навчальний посібник / [укладач Котуха О.С.]. – Львів: Видавництво Львівська комерційна академія, 2014.
4. Права людини в сфері охорони здоров'я: практичний посібник / За наук.ред. І. Сенюти. / І. Берн, Т. Езер, Дж. Коен, Дж. Оверал, І. Сенюта. – Львів: Видавництво ЛОБФ «Медицина і право», 2012.
5. Сенюта І.Я. Право на таємницю про стан здоров'я крізь призму рішень Європейського суду з прав людини / І.Я. Сенюта, Х.Я. Терешко // Матеріали П'ятого національного конгресу з біоетики з міжнародною участю, м. Київ, 23-25 вересня 2013 р.
6. Сенюта І.Я. Медична таємниця: «чутливі» межі професійного обов'язку / І.Я. Сенюта // Актуальні проблеми медичного права [Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Одеса, 28 березня 2014 р.]. Упоряд. В.Д. Берназ, О.О. Мавед. – Міжнародний гуманітарний університет. – Одеса: Фенікс, 2014.
7. Сенюта І.Я. Права й обов'язки суб'єктів медичних правовідносин: деякі проблеми реалізації / І.Я. Сенюта // Право України. – № 11-12. – 2011.
8. Сенюта І.Я. Право пацієнта на якісну медичну допомогу: деякі аспекти / Безпека пацієнта. Безпека лікаря. Безпека держави [Матеріали Першого Національного конгресу з безпеки пацієнтів, м. Київ, 29-30 листопада 2012 р.]. – К., 2012.
9. Сенюта І.Я. Захист персональних даних у сфері охорони здоров'я: алгоритм змін / Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки». Випуск 6-1/2014. – Херсон, 2014.
10. Сенюта І.Я. Медичний нейтралітет – вектор захисту лікарів і пацієнтів / Ваше здоров'я. – 31 жовтня 2014 р. - № 44-45 (1275-1276).
11. Терешко Х.Я. Поняття медичної інформації та її законодавче закріплення / Х.Я. Терешко // Актуальні проблеми медичного права [Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Одеса, 28 березня 2014 р.]. Упоряд. В.Д. Берназ, О.О. Мавед. – Міжнародний гуманітарний університет. – Одеса: Фенікс, 2014.

Допоміжна література

1. Лашкул З.В. Інформована згода: поняття, мета та значення у процесі реалізації прав та обов'язків медичних працівників і пацієнтів / З.В. Лашкул, Ю.Ю Сізінцова, Я.Ю. Фершал / Навчальний посібник, Запоріжжя, 2013.

2. *Сенюта І.Я.* Хрестоматія Рішень Європейського суду з прав людини у сфері охорони здоров'я (окремі аспекти) / І.Я. Сенюта // Юридична газета. - № 21 (311). – 2012.

3. *Сенюта І.Я.* Гуманитарный долг как профессиональная миссия и призвание медицинского работника: этико-правовые аспекты / Право и этика биомедицинской деятельности в России и за рубежом : сб. науч. ст. / под. ред. д-ра юрид. наук, проф. Г.Б. Романовского, канд.юрид.наук, доц. И.Я. Сенюты. – Пенза : Изд-во ПГУ, 2014.

4. *Пищита А.Н.* Юридический регламент обработки персональных данных в медицине: научно-практическое руководство для врачей и юристов/ А.Н. Пищита, Н.Г. Гончаров. - М.: РМАПО, 2013.

5. *Стеценко С.Г.* Медичне право України (реалізація та захист прав пацієнтів): монографія / С.Г. Стеценко, В.О. Галай. - Київ: Атіка, 2010.

Інформаційні ресурси

Міжнародні і регіональні стандарти

1. Конвенція про права інвалідів. ООН, 13.12.2006 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_g71

2. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права / ООН, від 16.12.1966 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_042

3. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права / ООН, 16.12.1966 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_043

4. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права / ООН, від 16.12.1966 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_042

5. Європейська соціальна хартія / Рада Європи, 03.05.1996 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_062

6. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод / Рада Європи, 04.11.1950 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_004

7. Конвенція про захист прав та гідності людини щодо застосування біології та медицини: Конвенція про права людини та біомедицину / Рада Європи, 04.04.1997 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_334

8. Лісабонська декларація про права пацієнта / Всесвітня медична асоціація. Асамблея ВМА, вересень-жовтень 1981 р., переглянута у 2005 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.med-pravo.ru/Ethics/LisbonDecl.htm>

9. Хартія про право на охорону здоров'я / Міжнародний союз юристів. Генеральна асамблея МСЮ, 31.08.2005 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uianet.org/documents/qquia/resolutions/Sante4Gb.pdf>

10. Декларація про медичну допомогу, орієнтовану на пацієнта / Міжнародний альянс організацій пацієнтів, 24.02.2006 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.patientsorganizations.org>

11. Резолюція Парламентської Асамблеї Ради Європи 904 (1988)1 «Про захист гуманітарних медичних місій» від 30.06.1988 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://assembly.coe.int/Documents/AdoptedText/ta88/eres904.htm>

Нормативно-правові акти України

1. Конституція України від 28.06.1996 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>

2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

3. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2947-14>

4. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19.11.1992 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2801-12>

5. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>

6. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>

7. Про захист персональних даних: Закон України від 01.06.2010 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2297-17>

8. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23.02.2006 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3477-15>

9. Порядок реєстрації живонароджених і мертвнонароджених: Наказ МОЗ України № 179 від 29.03.2006 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0428-06>

10. Про встановлення діагностичних критеріїв смерті мозку та процедури констатації моменту смерті людини: Наказ МОЗ України №821 від 23.09.2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1757-13>

11. Рішення Конституційного Суду України у справі щодо офіційного тлумачення ст.ст. 3, 23, 31, 47, 48 Закону України «Про інформацію» та ст. 12 Закону України «Про прокуратуру» (справа К.Г. Устименка) від 30.10.1997 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v005p710-97>

Тема 4. Правовий статус суб'єктів медичних правовідносин

План заняття

1. Законодавче забезпечення прав пацієнта: міжнародні та регіональні стандарти та національні акти.
2. Права пацієнта в окремих напрямках медичної діяльності.
3. Правове регулювання обов'язків пацієнта в Україні.
4. Правове регулювання професійних прав й обов'язків медичних працівників.
5. Правовий статус лікуючого лікаря за національним законодавством.
6. Правовий статус законних представників та інших суб'єктів медичних правовідносин.
7. Професійна етика та медична деонтологія при провадженні медичної практики.

Запитання для самоконтролю

1. Якими правами наділені члени сім'ї пацієнта, який помер, у контексті отримання медичної інформації?
2. Проаналізуйте суть права пацієнта, який перебуває на стаціонарному лікуванні в закладі охорони здоров'я, на допуск до нього інших медичних працівників.
3. Дайте визначення поняття «медичний працівник».
4. Висвітліть суть концепції медичного нейтралітету.
5. Розкрийте зміст обов'язку пацієнта виконувати медичні приписи лікуючого лікаря та правові наслідки його невиконання.
6. Висвітліть суть права пацієнта на вільний вибір лікаря.
7. Які вимоги ставляться до особи, яка має намір займатися медичною чи фармацевтичною діяльністю?
8. Які законодавчі обмеження встановлені щодо медичних та фармацевтичних працівників під час здійснення ними професійної діяльності?
9. Розкрийте суть права медичного працівника на належні умови професійної діяльності.
10. Охарактеризуйте суть обов'язку медичного працівника дотримуватись вимог професійної етики і деонтології, зберігати лікарську таємницю.

Рекомендована література

Базова література

1. Булеца С.Б. Відмова від лікування як одне з цивільних прав пацієнта / С.Б. Булеца // Актуальні проблеми держави і права: збірник наукових праць./ ред. кол.: С.В.Ківалов (голов. ред.) та ін. – Одеса: Юридична література, 2012. – Вип. 66.
2. Майданик Р.А. Права людини у сфері охорони здоров'я: поняття, система, механізм / Р.А. Майданик // Права людини у сфері охорони здоров'я: проблеми доктрини і практики. Матеріали круглого столу, Київ, 24 вересня 2013 р. – Біла Церква: ТОВ «Білоцерківдрук», 2013.
3. Медичне право України: навчальний посібник / [укладач Котуха О.С.]. – Львів: Видавництво Львівська комерційна академія, 2014.
4. Права людини в сфері охорони здоров'я: практичний посібник / За наук.ред. І. Сенюти. / І. Берн, Т. Езер, Дж. Коен, Дж. Овера., І. Сенюта. – Львів: Видавництво ЛОБФ «Медицина і право», 2012.
5. Сенюта І.Я. Право на таємницю про стан здоров'я крізь призму рішень Європейського суду з прав людини / І.Я. Сенюта, Х.Я. Терешко // Матеріали П'ятого національного конгресу з біоетики з міжнародною участю, м. Київ, 23-25 вересня 2013 р.
6. Сенюта І.Я. Медична таємниця: «чутливі» межі професійного обов'язку / І.Я. Сенюта // Актуальні проблеми медичного права [Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Одеса, 28 березня 2014 р.]. Упоряд. В.Д. Берназ, О.О. Мавед. – Міжнародний гуманітарний університет. – Одеса: Фенікс, 2014.
7. Сенюта І.Я. Права й обов'язки суб'єктів медичних правовідносин: деякі проблеми реалізації / І.Я. Сенюта // Право України. – № 11-12. – 2011.
8. Сенюта І.Я. Право пацієнта на якісну медичну допомогу: деякі аспекти / Безпека пацієнта. Безпека лікаря. Безпека держави [Матеріали Першого Національного конгресу з безпеки пацієнтів, м. Київ, 29-30 листопада 2012 р.]. – К., 2012.
9. Сенюта І.Я. Захист персональних даних у сфері охорони здоров'я: алгоритм змін / Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки». Випуск 6-1/2014. – Херсон, 2014.
10. Сенюта І.Я. Медичний нейтралітет – вектор захисту лікарів і пацієнтів / Ваше здоров'я. – 31 жовтня 2014 р. - № 44-45 (1275-1276).
11. Терешко Х.Я. Поняття медичної інформації та її законодавче закріплення / Х.Я. Терешко // Актуальні проблеми медичного права [Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Одеса, 28 березня 2014 р.]. Упоряд. В.Д. Берназ, О.О. Мавед. – Міжнародний гуманітарний університет. – Одеса: Фенікс, 2014.

Допоміжна література

1. Лашкул З.В. Інформована згода: поняття, мета та значення у процесі реалізації прав та обов'язків медичних працівників і пацієнтів / З.В. Лашкул, Ю.Ю Сізінцова, Я.Ю. Фершал / Навчальний посібник, Запоріжжя, 2013.

2. *Сенюта І.Я.* Хрестоматія Рішень Європейського суду з прав людини у сфері охорони здоров'я (окремі аспекти) / І.Я. Сенюта // Юридична газета. - № 21 (311). – 2012.

3. *Сенюта І.Я.* Гуманитарный долг как профессиональная миссия и призвание медицинского работника: этико-правовые аспекты / Право и этика биомедицинской деятельности в России и за рубежом : сб. науч. ст. / под. ред. д-ра юрид. наук, проф. Г.Б. Романовского, канд.юрид.наук, доц. И.Я. Сенюты. – Пенза : Изд-во ПГУ, 2014.

4. *Пищита А.Н.* Юридический регламент обработки персональных данных в медицине: научно-практическое руководство для врачей и юристов/ А.Н. Пищита, Н.Г. Гончаров. - М.: РМАПО, 2013.

5. *Стеценко С.Г.* Медичне право України (реалізація та захист прав пацієнтів): монографія / С.Г. Стеценко, В.О. Галай. - Київ: Атіка, 2010.

Інформаційні ресурси

Міжнародні і регіональні стандарти

1. Конвенція про права інвалідів. ООН, 13.12.2006 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_g71

2. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права / ООН, від 16.12.1966 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_042

3. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права / ООН, 16.12.1966 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_043

4. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права / ООН, від 16.12.1966 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_042

5. Європейська соціальна хартія / Рада Європи, 03.05.1996 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_062

6. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод / Рада Європи, 04.11.1950 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_004

7. Конвенція про захист прав та гідності людини щодо застосування біології та медицини: Конвенція про права людини та біомедицину / Рада Європи, 04.04.1997 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_334

8. Лісабонська декларація про права пацієнта / Всесвітня медична асоціація. Асамблея ВМА, вересень-жовтень 1981 р., переглянута у 2005 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.med-pravo.ru/Ethics/LisbonDecl.htm>

9. Хартія про право на охорону здоров'я / Міжнародний союз юристів. Генеральна асамблея МСЮ, 31.08.2005 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uianet.org/documents/qquia/resolutions/Sante4Gb.pdf>

10. Декларація про медичну допомогу, орієнтовану на пацієнта / Міжнародний альянс організацій пацієнтів, 24.02.2006 р. [Електронний ресурс]. –

Режим доступу: <http://www.patientsorganizations.org>

11. Резолюція Парламентської Асамблеї Ради Європи 904 (1988)1 «Про захист гуманітарних медичних місій» від 30.06.1988 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://assembly.coe.int/Documents/AdoptedText/ta88/eres904.htm>

Нормативно-правові акти України

1. Конституція України від 28.06.1996 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>

2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

3. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2947-14>

4. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19.11.1992 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2801-12>

5. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>

6. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>

7. Про захист персональних даних: Закон України від 01.06.2010 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2297-17>

8. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23.02.2006 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3477-15>

9. Порядок реєстрації живонароджених і мертвонароджених: Наказ МОЗ України № 179 від 29.03.2006 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0428-06>

10. Про встановлення діагностичних критеріїв смерті мозку та процедури констатації моменту смерті людини: Наказ МОЗ України №821 від 23.09.2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1757-13>

11. Рішення Конституційного Суду України у справі щодо офіційного тлумачення ст.ст. 3, 23, 31, 47, 48 Закону України «Про інформацію» та ст. 12 Закону України «Про прокуратуру» (справа К.Г. Устименка) від 30.10.1997 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v005p710-97>

Тема 5. Дефекти надання медичної допомоги. Медична експертиза та контроль якості медичної допомоги за законодавством України.

Тема 6. Юридична відповідальність у сфері охорони здоров'я. Процедури і механізми захисту прав суб'єктів медичних правовідносин

План заняття

1. Дефекти надання медичної допомоги: поняття і види. Юридична оцінка дефектів надання медичної допомоги.
2. Поняття, види і значення медичних експертиз в Україні. Висновок експерта.
3. Законодавче регулювання контролю якості медичної допомоги.
4. Умови та порядок здійснення контролю якості медичної допомоги.
5. Поняття та види юридичної відповідальності суб'єктів медичних правовідносин. Звільнення від юридичної відповідальності: правові підстави.
6. Кримінальна відповідальність медичних працівників за вчинення професійних злочинів.
7. Цивільно-правова відповідальність у галузі охорони здоров'я.
8. Адміністративна відповідальність медичних працівників.
9. Дисциплінарна відповідальність медичних працівників.
10. Поняття та види форм захисту прав суб'єктів медичних правовідносин.
11. Судова форма захисту прав суб'єктів медичних правовідносин.
12. Позасудова форма захисту прав суб'єктів медичних правовідносин.
13. Неюрисдикційні форми захисту прав суб'єктів медичних правовідносин: самозахист; альтернативне розв'язання конфліктів; допомога незалежних громадських об'єднань; звернення до професійних медичних асоціацій.

Запитання для самоконтролю

1. Дайте дефініцію поняття «лікарська помилка».
2. Розкрийте процедуру медіації у сфері охорони здоров'я. Якими є роль і значення посередництва як форми захисту суб'єктів медичних правовідносин?
3. Проаналізуйте елементи складу медичного правопорушення. Які особливості характерні для правопорушення у сфері охорони здоров'я?
4. Які види юридичної відповідальності за правопорушення у сфері охорони здоров'я передбачено чинним законодавством України?
5. Розкрийте суть цивільно-правової відповідальності у сфері охорони здоров'я.
6. Назвіть види витрат, що включаються до суми відшкодування матеріальної шкоди за вчинення медичного правопорушення.
7. Назвіть особливості обґрунтування й принципи відшкодування моральної шкоди у сфері охорони здоров'я.

8. Назвіть медичні злочини, за які працівники сфери охорони здоров'я можуть бути притягнуті до кримінальної відповідальності.
9. Розкриті особливості діяльності клініко-експертних комісій.
10. Охарактеризуйте особливості антикорупційного законодавства у сфері охорони здоров'я.

Рекомендована література

Базова література

1. *Галай В.О.* Проблеми застосування адміністративної відповідальності медичних працівників за порушення прав пацієнтів / В.О. Галай // Підприємництво, господарство і право. – 2011. – № 6.
2. *Зражевська Н.* Захист професійної честі, гідності та ділової репутації лікарів у судовому порядку // Медичне право. – 1(15). – 2015.
3. Права людини в сфері охорони здоров'я: практичний посібник / За наук.ред. І. Сенюти. – Львів: Видавництво ЛОБФ «Медицина і право», 2012.
4. *Губін М.В.* Комісійні судово-медичні експертизи при встановленні неналежного виконання професійних обов'язків лікарів / М.В. Губін, В.К. Сокол, П.О. Леонт'єв, Н.В. Стебловська // Актуальні проблеми медичного права: матер. II Всеукраїнської наук.-практ. конф. / упоряд. В.Д. Берназ, О.О. Мавед; Міжнародний гуманітарний університет. – Одеса: Фенікс, 2014.
5. *Лашкул З.В.* Проблеми експертної оцінки дефектів надання медичної допомоги: лікарська помилка, нещасний випадок чи ятрогенія? / З.В. Лашкул, Ю.Ю. Сізінцова // Міжнародний (третій всеукраїнський) конгрес з медичного і фармацевтичного права, біоетики та соціальної політики (19-21 квітня 2012 р., м. Київ). – К., 2012.
6. *Мавед Е.О.* Врачебная ошибка: актуальность проблемы / Е.О. Мавед, О.Ю. Нетудыхатка // Актуальні проблеми медичного права: матер. II Всеукраїнської наук.-практ. конф. / упоряд. В.Д. Берназ, О.О. Мавед; Міжнародний гуманітарний університет. – Одеса: Фенікс, 2014.
7. Медичне право України: навчальний посібник / [укладач Котуха О.С.]. – Львів: Видавництво Львівська комерційна академія, 2014.
8. *Перчиклий О.В.* Ятрогенія – медико – правове явлення сучасного государства / О.В. Перчиклий // Актуальні проблеми медичного права: матер. II Всеукраїнської наук.-практ. конф. / упоряд. В.Д. Берназ, О.О. Мавед; Міжнародний гуманітарний університет. – Одеса: Фенікс, 2014.
9. *Сенюта І.Я.* Контроль якості медичної допомоги як механізм захисту прав людини / І.Я. Сенюта // Юридична газета (тематичний розділ «Юридична практика»). – 3 грудня 2013 р. - № 49 (391).
10. *Сенюта І.Я.* Контроль якості медичної допомоги: нормативний дисонанс / І.Я. Сенюта // Актуальні проблеми медичного права: матер. I Всеукраїнської наук.-практ. конф. / упоряд. В.Д. Берназ, О.О. Мавед; Міжнародний гуманітарний університет. – Одеса: Фенікс, 2013.
11. *Сенюта І.Я.* Захист прав суб'єктів медичних правовідносин / Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2011. – №4 (квітень).

12. *Сенюта І.Я.* Судова форма захисту прав людини у сфері охорони здоров'я у порядку цивільного судочинства / Міжнародні та національні механізми захисту прав людини: виклики сьогодення [Збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції, м. Донецьк, 8 квітня 2011] / Упоряд. Л.М. Дешко, Ю.В. Мазур. – Донецьк: Сучасний друк, 2011.

13. *Сенюта І.Я.* Цивільний позов як інструмент захисту прав суб'єктів медичних правовідносин: деякі аспекти / Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право». – Випуск № 31. Том 2. – Ужгород, 2015.

Допоміжна література

1. *Антонов С.В.* Цивільно-правова відповідальність за заподіяння шкоди здоров'ю при наданні платних медичних послуг: Дис. канд. юрид. наук: 12.00.03 / НАН України; Інститут держави і права ім. В.М. Корецького/ С.В. Антонов. – К., - 2006.

2. *Стеценко С.Г.* Медичне право України (реалізація та захист прав пацієнтів): монографія / С.Г. Стеценко, В.О. Галай. – Київ: Атіка, 2010.

3. *Антонов С.В.* Как медицинскому учреждению защитить свою деловую репутацию / С.В. Антонов // Медична практика: організаційні та правові аспекти. – 2010. – № 5.

Інформаційні ресурси

Міжнародні і регіональні стандарти

1. Конвенція про права інвалідів. ООН, 13.12.2006 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_g71

2. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права / ООН, від 16.12.1966 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_042

3. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права / ООН, 16.12.1966 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_043

4. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права / ООН, від 16.12.1966 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_042

5. Європейська соціальна хартія / Рада Європи, 03.05.1996 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_062

6. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод / Рада Європи, 04.11.1950 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_004

7. Конвенція про захист прав та гідності людини щодо застосування біології та медицини: Конвенція про права людини та біомедицину / Рада Європи, 04.04.1997 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_334

8. Лісабонська декларація про права пацієнта / Всесвітня медична асоціація. Асамблея ВМА, вересень-жовтень 1981 р., переглянута у 2005 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.med-pravo.ru/Ethics/LisbonDecl.htm>

9. Хартія про право на охорону здоров'я / Міжнародний союз юристів. Генеральна асамблея МСЮ, 31.08.2005 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uianet.org/documents/qquia/resolutions/Sante4Gb.pdf>

10. Декларація про медичну допомогу, орієнтовану на пацієнта / Міжнародний альянс організацій пацієнтів, 24.02.2006 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.patientsorganizations.org>

11. Резолюція Парламентської Асамблеї Ради Європи 904 (1988)1 «Про захист гуманітарних медичних місій» від 30.06.1988 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://assembly.coe.int/Documents/AdoptedText/ta88/eres904.htm>

Нормативно-правові акти України

1. Конституція України від 28.06.1996 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>

2. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/322-08>

3. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>

4. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>

5. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>

6. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

7. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>

8. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19.11.1992 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2801-12>

9. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80>

10. Про ліцензування певних видів господарської діяльності: Закон України від 01.06.2000 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1775-14>

11. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1697-18/print1360670728021974>

12. Про Уповноваженого Верховного Ради України з прав людини: Закон України від 23.12.1997 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/776/97-%D0%B2%D1%80>

13. Положення про Уповноваженого Президента України з прав дитини: Указ Президента України від 11.08.2011 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/811/2011>

14. Про організацію клініко-експертної оцінки якості медичної допомоги: Наказ МОЗ України № 693 від 06.08.2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1717-13>

15. Про порядок контролю якості медичної допомоги: Наказ МОЗ України № 752 від 28.09.2012 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z1996-12>

16. Про практику розгляду судами цивільних справ за позовами про відшкодування шкоди: Пленум Верховного Суду України; Постанова від 27.03.1992 р. № 6 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/v0006700-92>

17. Про судову практику в справах про відшкодування моральної (немайнової) шкоди: Пленум Верховного Суду України; Постанова від 31.03.1995 р. № 4 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v0004700-95>

Змістовий модуль 3.

Правове регулювання окремих видів медичної діяльності

Тема 7. Юридичне забезпечення надання окремих видів медичної допомоги

План заняття

1. Законодавче забезпечення профілактики та лікування інфекційних хвороб. Правове забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя в Україні.
2. Правове регулювання сімейної медицини в Україні. Народна медицина (цілителство) за законодавством України.
3. Донорство за законодавством України. Правове забезпечення репродуктивного здоров'я і репродуктивних технологій в Україні. Корекція статі.
4. Правове регулювання психіатричної допомоги. Правове регулювання надання медичної допомоги уразливим верствам населення.
5. Правова регламентація косметології і спортивно-оздоровчої діяльності (спортивна медицина). Санаторно-курортна справа. Медичний туризм.
6. Правове регулювання паліативної допомоги. Організаційно-правове функціонування хоспісів.
7. Правове регулювання провадження фармацевтичної діяльності та забезпечення населення лікарськими засобами і виробами медичного призначення в Україні. Інтелектуальна власність у галузі охорони здоров'я.
8. Новітні технології у сфері охорони здоров'я.

Запитання для самоконтролю

1. Охарактеризуйте особливості правового статусу сімейного лікаря.
2. Яким кваліфікаційним вимогам повинен відповідати лікар загальної практики-сімейний лікар згідно з чинним законодавством?
3. Охарактеризуйте порядок застосування ДРТ за законодавством України.
4. Окресліть права пацієнта при проведенні профілактичних щеплень.
5. Вкажіть суб'єктів, які мають право на ознайомлення із результатами медичного огляду на виявлення ВІЛ-інфекції, та за яких умов і підстав.
6. Окресліть порядок примусової госпіталізації хворих на заразні форми туберкульозу за рішенням суду.
7. Розкрийте порядок отримання патенту на лікарський засіб.
8. Дайте нормативне визначення поняття «Хоспіс».
9. Назвіть нормативну дефініцію поняття «паліативна допомога».
10. Окресліть вимоги до посади лікаря-хірурга, який може надавати спеціалізовану медичну допомогу з пластичної та реконструктивної хірургії.

Рекомендована література

Базова література

1. *Бурдін В.* Поняття, підстава та правова природа примусового лікування / В. Бурдін // Вісник Львівського університету. Серія юридична. — 2009. — Вип. 49.
2. *Виноградов О.В.* Роль сімейної медицини в стратегії державного управління реформуванням системи охорони здоров'я. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: www.academy.gov.ua/ej/ej3/txts/GALUZEVE/11-VINOGRADOV
3. *Кашинцева О.Ю.* Проблеми права біоетики : курс лекцій / О.Ю. Кашинцева. — КУП НАНУ. — К., 2012.
4. *Кашинцева О.* Особливості реалізації майнових прав інтелектуальної власності в сфері охорони здоров'я / О. Кашинцева, Я. Іолкін // Теорія і практика інтелектуальної власності. — 2013. — № 4.
5. *Кашинцева О.* Права людини та права інтелектуальної власності у сфері медицини та фармації на засадах сучасного наукового етосу / О. Кашинцева // Медичне право. — 2014. — № 2.
6. *Майданик Р.А.* Репродуктивні права. Сурогатне материнство / Р.А. Майданик. — К. : Алерта, 2013.
7. *Сенюта І.* Трансформація презумпції незгоди в презумпцію згоди: тенденції національного нормотворення / І. Сенюта // Юридична газета. — 2012. — № 21 (311).
8. *Сенюта І.* Реалізація окремих прав паліативних пацієнтів / Актуальні питання надання паліативної та хоспісної допомоги в Україні [Матеріали Першої науково-практичної конференції, м. Київ, 8-9 листопада 2012 р.]. За ред. акад. НАМН України Ю. Вороненка, член-кор. НАМН України Ю. Губського: Наукове видання. — К.: Університет «Україна», 2012.
9. *Стефанчук Р.О.* Репродуктивні права фізичної особи: поняття, система, особливості здійснення / Р.О. Стефанчук. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://radnuk.info/component/content/article/24658>
10. Права паліативного пацієнта та механізми їх здійснення. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://healthrights.org.ua/fileadmin/user_upload/Paliatyvka_new2__5_.pdf
11. *Сенюта І.Я.* Психіатрична допомога: механізми забезпечення прав пацієнтів та їхніх законних представників / І.Я. Сенюта, Д.Й. Клапятий. — Львів : Вид-во ЛОБФ «Медицина і право», 2013.
12. *Сенюта І.Я.* Право на правду: «правило омнібус»? / Актуальні питання надання паліативної та хоспісної допомоги в Україні. Медико-юридичні та фармацевтичні аспекти [Матеріали II Всеукраїнської наук.-практ.конф., 20-21 листопада 2013 р., м. Київ]. За ред. Ю.В. Вороненка, Ю.І. Губського. — К.: Талком, 2013.

Допоміжна література

1. Стан та перспективи впровадження сімейної медицини в Україні. Сімейна медицина - основа перетворень у галузі. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/simed_2004.html

2. *Майданик Р.А.* Договір про сурогатне материнство за українським правом: питання теорії та практики / Р.А. Майданик // Право України. — 2012. — № 9.

3. *Кашинцева О.* Інтелектуальна власність та ціна лікарських засобів: Quo vadis? / О. Кашинцева // Юридична газета. — 2013. — № 16.

4. *Мохов А.А.* Правовое регулирование медицинских вмешательств, направленных на изменение внешнего облика пациентов / А.А. Мохов // Журнал «Правовые вопросы в здравоохранении». — 2012. — № 10.

5. *Рыжкова Е.* Медицинский туризм: общая характеристика и правовая регламентация в Украине / Е. Рыжкова. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.legeasiviata.in.ua/archive/2014/3-2/51.pdf>

6. *Сенюта І.* Особливості договору про надання медичних послуг в сфері естетичної хірургії, чи як забезпечити своє право на красу / І. Сенюта // Юридичний портал pravotoday.in.ua. - 02.12.2010 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://pravotoday.in.ua/ru/press-centre/publications/pub-394/>

Інформаційні ресурси

Міжнародні і регіональні стандарти

1. Конвенція про права інвалідів. ООН, 13.12.2006 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_g71

2. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права / ООН, від 16.12.1966 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_042

3. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права / ООН, 16.12.1966 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_043

4. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права / ООН, від 16.12.1966 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_042

5. Європейська соціальна хартія / Рада Європи, 03.05.1996 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_062

6. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод / Рада Європи, 04.11.1950 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_004

7. Конвенція про захист прав та гідності людини щодо застосування біології та медицини: Конвенція про права людини та біомедицину / Рада Європи, 04.04.1997 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_334

8. Лісабонська декларація про права пацієнта / Всесвітня медична асоціація. Асамблея ВМА, вересень-жовтень 1981 р., переглянута у 2005 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.med-pravo.ru/Ethics/LisbonDecl.htm>

9. Хартія про право на охорону здоров'я / Міжнародний союз юристів. Генеральна асамблея МСЮ, 31.08.2005 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.uianet.org/documents/qquia/resolutions/Sante4Gb.pdf>

10. Декларація про медичну допомогу, орієнтовану на пацієнта / Міжнародний альянс організацій пацієнтів, 24.02.2006 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.patientsorganizations.org>

Нормативно-правові акти України

1. Конституція України від 28.06.1996 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2947-14>
3. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
4. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19.11.1992 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2801-12>
5. Про донорство крові та її компонентів: Закон України від 23.06.1995 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/239/95-%D0%B2%D1%80>
6. Про поховання та похоронну справу: Закон України від 10.07.2003 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1102-15>
7. Про трансплантацію органів та інших анатомічних матеріалів людині: Закон України від 16.07.1999 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1007-14>
8. Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення: Закон України від 24.02.1994 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4004-12>
9. Про затвердження Загальнодержавної програми забезпечення профілактики ВІЛ-інфекції, лікування, догляду та підтримки ВІЛ-інфікованих і хворих на СНІД на 2009-2013 роки: Закон України від 19.02.2009 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1026-17>
10. Про захист населення від інфекційних хвороб: Закон України від 06.04.2000 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1645-14>
11. Про протидію захворюванню на туберкульоз: Закон України від 05.07.2001 р. (в ред. від 22.03.2012 р.). [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2586-14>
12. Про протидію поширенню хвороб, зумовлених вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ), та правовий і соціальний захист людей, які живуть з ВІЛ: Закон України від 12.12.1991 р. (в ред. від 23.12.2010 р.). [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1972-12>
13. Про лікарські засоби: Закон України від 04.04.1996 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/123/96-%D0%B2%D1%80/print1360005360446510>

14. Про ліцензування певних видів господарської діяльності: Закон України від 0.06.2000 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1775-14>
15. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі: Закон України від 15.12.1993 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3687-12>
16. Про охорону прав на зазначення походження товарів: Закон України від 16.06.1999 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/752-14>
17. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг: Закон України від 15.12.1993 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3689-12>
18. Про охорону прав на промислові зразки: Закон України від 15.12.1993 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3688-12>
19. Про рекламу: Закон України від 03.07.1996 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/270/96-%D0%B2%D1%80>
20. Про затвердження Методичних рекомендацій для лікарів загальної практики - сімейної медицини з приводу консультування пацієнтів щодо основних засад здорового харчування: Наказ МОЗ України № 15 від 14.01.2013 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://moz.gov.ua/ua/portal/dn_20130114_0016.html
21. Про затвердження Порядку застосування допоміжних репродуктивних технологій в Україні: Наказ МОЗ України № 787 від 09.09.2013 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1697-13>
22. Про удосконалення надання медичної допомоги особам, які потребують зміни (корекції) статевої належності: Наказ МОЗ України № 60 від 03.02.2011 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0239-11>
23. Про затвердження Положення про організацію роботи цілителя, який здійснює медичну діяльність в галузі народної та нетрадиційної медицини: Наказ МОЗ України № 36 від 11.02.1998 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0004-99>
24. Про затвердження Порядку видачі та анулювання спеціального дозволу на заняття народною медициною (цілительством): Постанова Кабінету Міністрів України № 1145 від 03.12.2012 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1145-2012-%D0%BF>
25. Про організацію паліативної допомоги в Україні: Наказ МОЗ України № 41 від 21.01.2013 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0229-13>
26. Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації паліативної медичної допомоги при хронічному больовому синдромі: Наказ МОЗ України № 311 від 25.04.2012 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://moz.gov.ua/ua/portal/dn_20120425_311.html;

27. Про затвердження Примірного положення про лікарню «Хоспіс» (відділення, палату паліативного лікування) для хворих на туберкульоз: Наказ МОЗ України № 483 від 11.06.2010 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20100611_483.html

28. Про затвердження примірних положень про хоспіс та відділення паліативної допомоги хворим на ВІЛ-інфекцію та СНІД: Наказ МОЗ України № 866 від 27.12.2007 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20071227_866.html

29. Про затвердження Клінічного протоколу надання паліативної допомоги, симптоматичної та патогенетичної терапії хворим на ВІЛ-інфекцію/СНІД: Наказ МОЗ України № 368 від 03.07.2007 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.moz.gov.ua>

30. Про затвердження Медичних рекомендацій щодо розрахунку потреби населення у медичній допомозі: Наказ МОЗ України № 420 від 15.07.2011 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20110715_420.html

31. Про затвердження Порядку обігу наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів у закладах охорони здоров'я України: Наказ МОЗ України № 11 від 21.01.2010 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0347-10>

32. Про скорочення форм первинної облікової документації у закладах охорони здоров'я первинного рівня надання медичної допомоги: Наказ МОЗ України № 214 від 28.03.2012 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20120328_214.html

33. О мерах по улучшению косметологической помощи населению: Приказ Министерства здравоохранения СССР № 1290 от 28.12.1982 г. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v1290400-82>

34. Науково обґрунтовані підходи до кваліфікаційної характеристики лікаря загальної практики-сімейного лікаря з позиції компетентнісного підходу: Методичні рекомендації МОЗ України, Український центр наукової медичної інформації і патентно-ліцензійної роботи. — Київ, 2010.

Тестові завдання

1. Відповідно до Основ законодавства України про охорону здоров'я, медична допомога - це:

- а) діяльність закладів охорони здоров'я та фізичних осіб - підприємців, які зареєстровані та одержали відповідну ліцензію в установленому законом порядку, у сфері охорони здоров'я;
- б) процес лікування пацієнта в закладі охорони здоров'я;
- в) діяльність професійних лікарів та цілителів щодо оздоровлення населення держави;
- г) діяльність професійно підготовлених медичних працівників, спрямована на профілактику, діагностику, лікування та реабілітацію у зв'язку з хворобами, травмами, отруєннями і патологічними станами, а також у зв'язку з вагітністю та пологами.

2. Відповідно до Основ законодавства України про охорону здоров'я, пацієнтом є:

- а) особа, яка має право звернутися до закладу охорони здоров'я;
- б) фізична особа, яка звернулася за медичною допомогою та/або якій надається така допомога;
- в) фізична особа, яка уклала договір про надання медичних послуг із закладом охорони здоров'я;
- г) фізична особа, яка проходить професійний медогляд.

3. В Конституції України (ст. 49) закріплено, що:

- а) у державних і комунальних закладах охорони здоров'я медична допомога надається безоплатно;
- б) в усіх закладах охорони здоров'я, незалежно від форм власності, медична допомога надається безоплатно;
- в) в Україні діє страхова медицина;

г) у державних і комунальних закладах охорони здоров'я медичні послуги надаються безоплатно.

4. Відповідно до Основ законодавства України про охорону здоров'я, основним принципом охорони здоров'я не є:

- а) високий рівень соціального забезпечення працівників сфери охорони здоров'я;
- б) дотримання прав і свобод людини і громадянина в сфері охорони здоров'я та забезпечення пов'язаних з ними державних гарантій;
- в) визнання охорони здоров'я пріоритетним напрямом діяльності суспільства і держави, одним з головних чинників виживання та розвитку народу України;
- г) рівноправність громадян, демократизм і загальнодоступність медичної допомоги та інших послуг в сфері охорони здоров'я.

5. Право громадянина України на охорону здоров'я не передбачає:

- а) безпечні і здорові умови праці, навчання, побуту та відпочинку;
- б) фізичний та духовний розвиток особистості;
- в) участь в управлінні охороною здоров'я та проведенні громадської експертизи з цих питань у порядку, передбаченому законодавством;
- г) оскарження неправомірних рішень і дій працівників, закладів та органів охорони здоров'я.

6. Відповідно до Основ законодавства України про охорону здоров'я, не є гарантією права на охорону здоров'я:

- а) створення розгалуженої мережі закладів охорони здоров'я;
- б) організації і проведення системи державних і громадських заходів щодо охорони та зміцнення здоров'я;
- в) право кожного скористатись платними послугами в сфері охорони здоров'я;
- г) встановлення відповідальності за порушення прав і законних інтересів громадян у сфері охорони здоров'я.

7. Відповідно до Основ законодавства України про охорону здоров'я, виділяють такі види медичної допомоги:

- а) терапевтична, хірургічна, офтальмологічна, гастроентерологічна, гінекологічна, урологічна, стоматологічна, отоларингологічна, проктологічна, дерматовенерологічна, онкологічна;
- б) первинна, вторинна, третинна;
- в) екстрена, первинна, вторинна, третинна, паліативна;
- г) екстрена, первинна, вторинна, третинна, паліативна, реабілітація.

8. Відповідно до Основ законодавства України про охорону здоров'я, рішення про обмеження прав громадян, пов'язані із станом їх здоров'я, можуть бути оскаржені:

- а) до органів внутрішніх справ;
- б) до прокуратури;
- в) в адміністративному порядку;
- г) в судовому порядку.

9. Відповідно до Основ законодавства України про охорону здоров'я, до обов'язків громадян сфері охорони здоров'я не належить:

- а) вчасно звертатися до закладів охорони здоров'я за медичною допомогою;
- б) піклуватись про своє здоров'я та здоров'я дітей, не шкодити здоров'ю інших громадян;
- в) у передбачених законодавством випадках проходити профілактичні медичні огляди і робити щеплення;
- г) вживати передбачених Законом України "Про екстрену медичну допомогу", заходів для забезпечення надання екстреної медичної допомоги іншим особам, які знаходяться у невідкладному стані.

10. Відповідно до Основ законодавства України про охорону здоров'я, заклад охорони здоров'я провадить свою діяльність на підставі:

- а) статуту (положення), що затверджується власником закладу (уповноваженим ним органом);
- б) статуту (положення), що затверджується трудовим колективом закладу (уповноваженим ним органом);
- в) Конституції та законів України;
- г) наказів МОЗ України.

11. Керівники державних, комунальних закладів охорони здоров'я призначаються на посаду шляхом укладення з ними контракту строком:

- а) від одного до трьох років;
- б) від двох до п'яти років;
- в) від трьох до п'яти років;
- г) від п'яти до десяти років.

12. Проведення господарської діяльності в сфері охорони здоров'я, яка відповідно до закону підлягає:

- а) ліцензуванню;
- б) патентуванню;
- в) акредитації;
- г) атестації.

13. Медичні, фізіологічні та санітарно-гігієнічні вимоги щодо життєвого рівня населення затверджуються:

- а) місцевими радами;
- б) Кабінетом Міністрів України;
- в) Президентом України;
- г) Верховною Радою України.

14. Забороняється медичне втручання, яке може викликати:

- а) інфекційну хворобу;

- б) розлад генетичного апарату людини;
- в) серцевий напад;
- г) психічні розлади.

15. Лікар має право відмовитися від подальшого ведення пацієнта, якщо:

- а) останній не виконує медичних приписів або правил внутрішнього розпорядку закладу охорони здоров'я, за умови, що це не загрожуватиме життю хворого і здоров'ю населення;
- б) наявна різка особиста неприязнь у стосунках між лікарем та пацієнтом;
- в) лікар вважає, що має недостатню кваліфікацію для подальшого лікування пацієнта;
- г) пацієнт хворіє на невиліковну хворобу.

16. Лікар не несе відповідальності за здоров'я хворого в разі:

- а) відмови останнього від медичних приписів або порушення пацієнтом встановленого для нього режиму;
- б) особистої неприязні у стосунках між лікарем та пацієнтом;
- в) якщо перевищено нормативи навантаження в розрахунку на одного лікаря;
- г) лікар вважає, що має недостатню кваліфікацію для подальшого лікування пацієнта.

17. Медична допомога, яка полягає у здійсненні медичними працівниками відповідно до закону невідкладних організаційних, діагностичних та лікувальних заходів, спрямованих на врятування та збереження життя людини у невідкладному стані та мінімізацію наслідків впливу такого стану на її здоров'я, називається:

- а) екстрена медична допомога;
- б) первинна медична допомога;
- в) паліативна медична допомога;
- г) реабілітація.

18. Лікуючим лікарем з надання первинної медичної допомоги є:

- а) лікар закладу охорони здоров'я, де надається така допомога, або лікар, що провадить господарську діяльність з медичної практики як фізична особа - підприємець, які отримали підготовку за відповідною спеціальністю (крім спеціальності "загальна практика - сімейна медицина");
- б) лікар загальної практики - сімейний лікар;
- в) лікар, що має кваліфікаційну категорію не нижче першої;
- г) лікар, що має науковий ступінь кандидата наук (доктора філософії).

19. Лікуючим лікарем з надання вторинної медичної допомоги є:

- а) лікар закладу охорони здоров'я, де надається така допомога, або лікар, що провадить господарську діяльність з медичної практики як фізична особа - підприємець, які отримали підготовку за відповідною спеціальністю (крім спеціальності "загальна практика - сімейна медицина");
- б) лікар загальної практики - сімейний лікар;
- в) лікар, що має кваліфікаційну категорію не нижче першої;
- г) лікар, що має науковий ступінь кандидата наук (доктора філософії).

20. Лікуючим лікарем з надання третинної медичної допомоги є:

- а) лікар закладу охорони здоров'я, де надається така допомога, або лікар, що провадить господарську діяльність з медичної практики як фізична особа - підприємець, які отримали підготовку за відповідною спеціальністю (крім спеціальності "загальна практика - сімейна медицина");
- б) лікар загальної практики - сімейний лікар;
- в) лікар, що має кваліфікаційну категорію не нижче першої;
- г) лікар, що має науковий ступінь кандидата медичних наук (доктора філософії).

21. Відповідно до чинного законодавства, забороняється проведення клінічних випробувань лікарських засобів за участю малолітньої або неповнолітньої особи:

- а) яка позбавлена батьківського піклування, усиновленої дитини або дитини-сироти;
- б) яка є дитиною-сиротою;
- в) хворої на тяжку інфекційну хворобу;
- г) правильні всі вищевказані варіанти.

22. Фармакопейна стаття – це:

- а) нормативний документ, який містить відомості про лікарські засоби, дозволені для виробництва і застосування в медичній практиці;
- б) нормативно-технічний документ, який встановлює вимоги до лікарського засобу, його упаковки, умов і терміну зберігання та методів контролю якості лікарського засобу;
- в) нормативний документ, в якому визначено технологічні методи, технічні засоби, норми та нормативи виготовлення лікарського засобу;
- г) правовий акт, який містить загальні вимоги до лікарських засобів, а також методики контролю якості лікарських засобів.

23. Державний реєстр лікарських засобів України – це:

- а) нормативний документ, який містить відомості про лікарські засоби, дозволені для виробництва і застосування в медичній практиці;
- б) нормативно-технічний документ, який встановлює вимоги до лікарського засобу, його упаковки, умов і терміну зберігання та методів контролю якості лікарського засобу;
- в) нормативний документ, в якому визначено технологічні методи, технічні засоби, норми та нормативи виготовлення лікарського засобу;
- г) правовий акт, який містить загальні вимоги до лікарських засобів, а також методики контролю якості лікарських засобів.

24. Державна Фармакопея України – це:

- а) нормативний документ, який містить відомості про лікарські засоби, дозволені для виробництва і застосування в медичній практиці;
- б) нормативно-технічний документ, який встановлює вимоги до лікарського засобу, його упаковки, умов і терміну зберігання та методів контролю якості лікарського засобу;
- в) нормативний документ, в якому визначено технологічні методи, технічні засоби, норми та нормативи виготовлення лікарського засобу;
- г) правовий акт, який містить загальні вимоги до лікарських засобів, а також методики контролю якості лікарських засобів.

25. Технологічний регламент виготовлення лікарського засобу – це:

- а) нормативний документ, який містить відомості про лікарські засоби, дозволені для виробництва і застосування в медичній практиці;
- б) нормативно-технічний документ, який встановлює вимоги до лікарського засобу, його упаковки, умов і терміну зберігання та методів контролю якості лікарського засобу;
- в) нормативний документ, в якому визначено технологічні методи, технічні засоби, норми та нормативи виготовлення лікарського засобу;
- г) правовий акт, який містить загальні вимоги до лікарських засобів, а також методики контролю якості лікарських засобів.

26. Відповідно до Міжнародного кодексу лікарської етики, неетичними вважаються наступні види діяльності:

- а) торгівля медичними препаратами;
- б) реклама медичних препаратів;
- в) самореклама лікаря;
- г) правильно все вищезазначене.

27. Відповідно до Закону України «Про психіатричну допомогу», не є принципом надання психіатричної допомоги наступний принцип:

- а) неупередженості;
- б) доступності;
- в) добровільності;
- г) законності.

28. Рішення про проведення психіатричного огляду особи без її усвідомленої згоди або без згоди її законного представника приймається:

- а) судом в разі подання відповідного звернення заінтересованих осіб на підставі медичного;
- б) органом слідства в разі неконтрольованої поведінки особи, що загрожує життю та здоров'ю інших осіб;
- в) лікарем-психіатром за заявою, яка містить відомості, що дають достатні підстави для такого огляду;
- г) правильно все вищезазначене.

29. Відповідно до діючого законодавства, комісією лікарів-психіатрів, є:

- а) два чи більше лікарів-психіатрів, які колегіально приймають рішення з питань, пов'язаних з наданням психіатричної допомоги;
- б) два чи більше лікарів-психіатрів, які колегіально приймають рішення з питань, пов'язаних з наданням психіатричної допомоги, один з яких є керівником психіатричної установи;
- в) три чи більше лікарів-психіатрів, які колегіально приймають рішення з питань, пов'язаних з наданням психіатричної допомоги;
- г) три чи більше лікарів-психіатрів, які колегіально приймають рішення з питань, пов'язаних з наданням психіатричної допомоги, один з яких є керівником психіатричної установи.

30. Медико-біологічними і соціально-психологічними показаннями для зміни (корекції) статевої належності не є:

- а) наявність порушень формування статевої самосвідомості у віці до 3-4 років;

- б) наявність стійко сформованої трансформації статевої самосвідомості, підтвердженої при клінічному психіатричному обстеженні діагнозом «Транссексуалізм»;
- в) відсутність делінквентної поведінки;
- г) наявність ендogenous захворювання з фасадом транссексуалізму.

31. Медико-біологічними та соціально-психологічними протипоказаннями для зміни (корекції) статевої належності не є:

- а) гомосексуалізм, транссвестизм на фоні трансформації статевої ролі;
- б) наявність будь-яких сексуально-перверзних тенденцій;
- в) сексуальні розлади як провідний мотив для зміни (корекції) статевої належності;
- г) наявності порушень формування статевої самосвідомості у віці до 3 - 4 років.

32. Медичний термін «in vitro» означає:

- а) техніка виконання експерименту чи інших маніпуляцій у спеціальному лабораторному посуді або у контрольованому середовищі поза живим організмом;
- б) техніка виконання експерименту чи інших маніпуляцій у живому організмі;
- в) проведення дослідів в спеціально устаткованій медичній лабораторії за участі живих організмів;
- г) проведення лабораторних дослідів у віварії.

33. Для застосування допоміжних репродуктивних технологій заклад охорони здоров'я, що здійснює діяльність з медичної практики понад 2 роки, також необхідна наявність:

- а) сертифіката про акредитацію;
- б) ліцензії на здійснення медичної практики;
- в) відповідне медичне оснащення та обладнання;
- г) кваліфікованих практичних та наукових медичних кадрів.

34. Орган державного управління медициною в Московській державі, створений у 1581 році, називався:

- а) Медичний приказ;
- б) Знахарський приказ;
- в) Приказ громадського опікування;
- г) Аптечний приказ.

35. Орган, що інспектував лікарські управи в Російській імперії у XIX ст. називався:

- а) Медична рада;
- б) Земська медична управа;
- в) Головна лікарська управа;
- г) Головна лікарська інспекція Імперського міністерства охорони здоров'я.

36. Незаконна вимога оплати за надання медичної допомоги в державних чи комунальних закладах охорони здоров'я відповідно до Кримінального кодексу – це:

- а) порушення права на безоплатну медичну допомогу;
- б) порушення прав пацієнта;
- в) одержання хабара медичним працівником;
- г) зловживання службовим становищем.

37. Сучасне законодавство визначає такі умови настання цивільно-правової відповідальності:

- а) протиправна поведінка та заподіяння шкоди пацієнту;
- б) причинний зв'язок між протиправністю та настанням шкідливих наслідків;
- в) вина медичного працівника;
- г) правильні всі вищевказані відповіді.

38. Дисциплінарна відповідальність медичного працівника настає за:

- а) порушення трудових обов'язків;
- б) завдання майнової або немайнової шкоди особі;
- в) порушення встановленого порядку державного управління;
- г) вчинення суспільно небезпечного діяння.

39. Результати проведеної експертної оцінки закладу охорони здоров'я вносяться до:

- а) рішення про акредитацію закладу охорони здоров'я;
- б) експертного висновку про відповідність закладу стандартам акредитації;
- в) протоколу акредитаційної комісії про відповідність закладу стандартам акредитації;
- г) наказу голови комісії про акредитацію закладу.

40. Документ, що посвідчує акредитацію закладу охорони здоров'я, називається:

- а) ліцензія про акредитацію;
- б) сертифікат про акредитацію;
- в) свідоцтво про акредитацію;
- г) акредитаційний сертифікат.

41. До обов'язкових документів, які додаються до заяви про акредитацію закладу охорони здоров'я, не належить:

- а) копія положення (статуту) закладу;
- б) копія ліцензії на провадження господарської діяльності з медичної практики;
- в) копія рішення (наказу) про призначення керівника закладу;
- г) звіт про медичні кадри.

42. Підставою для зайняття народною медициною на законних підставах є отримання особою наступного документу:

- а) спеціального дозволу на медичну діяльність у галузі народної медицини;
- б) ліцензії на медичну діяльність у галузі народної медицини;
- в) сертифікату про проведення акредитації на відповідність державним стандартам у галузі народної медицини;
- г) атестаційно-експертного висновку, що підтверджує наявність в особи цілительських здібностей.

43. Для проходження співбесіди в МОЗ особі, що бажає займатися народною медициною, не є обов'язковим подавати наступний документ:

- а) ксерокопії першої, другої та одинадцятої сторінок паспорта;
- б) ксерокопія номера облікової картки платника податку;
- в) дві фотокартки;
- г) згоду на обробку персональних даних.

44. До дванадцяти принципів організації охорони здоров'я, що прийняті на 17-й Всесвітній медичній асамблеї, не належить:

- а) будь-яка система охорони здоров'я повинна дозволяти пацієнту обирати лікаря, а лікарю обирати пацієнта;
- б) повинна бути гарантована моральна, економічна і професійна незалежність лікаря;
- в) якщо в будь-якій системі охорони здоров'я винагорода за надання медичних послуг не оговорюється прямою угодою між лікарем і пацієнтом, то адекватна винагорода повинна забезпечуватись владою;
- г) лікар не повинен розголошувати лікарську таємницю.

45. Іноземцям та особам без громадянства, які тимчасово перебувають на території України, медична допомога, зокрема екстрена, надається:

- а) на платній основі;
- б) безоплатно;
- в) на основі часткової оплати;

г) на основі страхування.

46. Іноземцям та особам без громадянства, які постійно проживають на території України, іноземцям та особам без громадянства, яких визнано біженцями або особами, які потребують додаткового захисту, медична допомога надається:

- а) на платній основі;
- б) безоплатно;
- в) на основі часткової оплати;
- г) на основі страхування.

47. Організація проведення медичних оглядів працівників здійснюється:

- а) за рахунок роботодавця;
- б) за рахунок працівника;
- в) за бюджетні кошти;
- г) за рахунок Фонду соціального страхування.

48. Періодичність проведення медичних оглядів у закладах охорони здоров'я може змінюватися:

- а) лікарською комісією з проведення медогляду;
- б) лікуючим лікарем працівника;
- в) органами санітарно-епідеміологічної служби;
- г) всі відповіді правильні.

49. Працівники, зайняті на роботах, що потребують професійного добору, повинні надати комісії, яка проводить медичний огляд:

- а) довідку про проходження попереднього (періодичного) психіатричного огляду;
- б) сертифікат про проходження профілактичного наркологічного огляду;
- в) висновок психофізіологічної експертизи;
- г) всі відповіді правильні.

50. Суб'єктом злочину «незаконне поміщення в психіатричний лікувальний заклад» є:

- а) будь-яка фізична особа;
- б) будь-яка фізична особа, що досягла повноліття;
- в) будь-який медичний працівник;
- г) головний лікар психіатричного лікувального закладу.

51. ознакою медичної послуги є:

- а) надається безоплатно в державних і комунальних закладах охорони здоров'я;
- б) надається за медичними показаннями;
- в) надається за бажанням пацієнта;
- г) надається лише лікарями – суб'єктами підприємницької діяльності.

52. Виключною ознакою медичної допомоги є:

- а) включає в себе профілактику, діагностику, лікування, реабілітацію;
- б) надається безоплатно в державних і комунальних закладах охорони здоров'я;
- в) надається кваліфікованими медичними працівниками;
- г) правмльні відповіді б) та в).

53. Медичне право як сукупність правових норм є:

- а) галуззю права;
- б) інститутом права;
- в) галуззю законодавства;
- г) підгалуззю права.

54. Яка стаття Конституції України передбачає право на безоплатну медичну допомогу:

- а) 46;
- б) 48;

в) 49;

г) 53.

55. Документ про закінчення інтернатури, називається:

а) диплом;

б) свідоцтво;

в) сертифікат;

г) атестат.

56. Документ про закінчення клінічної ординатури, називається:

а) диплом;

б) свідоцтво;

в) сертифікат;

г) атестат.

57. Видами ятрогенних патологій є:

а) медичні, фармацевтичні, стоматологічні;

б) легкі, середні, тяжкі;

в) операційні, маніпуляційні, формальні, матеріальні;

г) діагностичні, лікувальні, фармакологічні, психолого-деонтологічні.

58. Відповідно до Конституції України, життя і здоров'я людини є:

а) найвищою соціальною цінністю;

б) найвищою цінністю держави;

в) найвищим природно-соціальним здобутком кожної людини;

г) всі відповіді правильні.

59. Підставою для роботи за лікарською спеціальністю є наявність у особи таких документів:

а) диплому про вищу медичну освіту;

б) документу про закінчення інтернатури;

в) документу про закінчення аспірантури;

г) правильні відповіді а) і б).

60. Відповідно до ліцензійних умов, медична техніка та вироби медичного призначення застосовуються суб'єктами господарювання у медичній практиці виключно після їх:

- а) акредитації;
- б) сертифікації;
- в) державної реєстрації;
- г) всі варіанти правильні.

61. Не можуть займатися лікарською діяльністю з цієї спеціальності лікарі, які не працюють за конкретною лікарською спеціальністю:

- а) більше трьох років;
- б) більше двох років;
- в) більше одного року;
- г) більше п'яти років.

62. Лікарі, які не працюють більше встановленого законодавством терміну за конкретною лікарською спеціальністю, не можуть займатися лікарською діяльністю з цієї спеціальності та допускаються до медичної практики після проходження стажування строк:

- а) один рік;
- б) шість місяців;
- в) від одного до шести місяців визначається лікарю у кожному випадку окремо органом охорони здоров'я;
- г) два роки.

63. Стажування лікарів, що не працювали більше встановленого законодавством терміну, здійснюється:

- а) лікарнях та клініках;

- б) закладах охорони здоров'я державної та комунальної власності;
- в) спеціалізованих лікарнях та клініках, що мають загальнодержавне значення;
- г) в інститутах удосконалення лікарів або на факультетах удосконалення лікарів при медичних інститутах і університеті.

64. Відділення є самостійним структурним підрозділом закладу охорони здоров'я і діє на підставі:

- а) наказу;
- б) статуту;
- в) положення;
- г) порядку.

65. Найменування відділень мають відповідати:

- а) хворобам;
- б) лікарським спеціальностям;
- в) лікарським посадам;
- г) всі варіанти правильні.

66. Заклади охорони здоров'я для провадження медичної практики поза місцезнаходженням закладу повинні:

- а) заснувати окрему юридичну особу;
- б) отримати дозвіл МОЗ;
- в) відкрити суб'єкт господарювання;
- г) створити філію.

67. Функція охорони здоров'я належить до наступного виду функцій держави:

- а) зовнішня функція;
- б) зовнішня соціальна функція;
- в) внутрішня соціальна;
- г) зовнішня екологічна.

68. Перед направленням лікарів, що не працювали більше встановленого законодавством терміну, на стажування вони зараховуються органом охорони здоров'я на час стажування на посаду:

- а) лікаря-інтерна;
- б) лікаря-стажиста;
- в) лікаря-резидента;
- г) лікаря-спеціаліста.

69. Лікар, що не працював більше встановленого законодавством терміну, та успішно пройшов атестацію на визначення знань та практичних навиків з присвоєнням (підтвердженням) звання "лікар-спеціаліст", закладом освіти видається:

- а) диплом;
- б) свідоцтво;
- в) сертифікат;
- г) атестат.

70. Лікаря, якому за результатами атестації відмовлено у присвоєнні звання спеціаліста з конкретної лікарської спеціальності, видається витяг з протоколу засідання комісії (затверджений наказом і завірений навчальним закладом) не пізніше:

- а) трьох днів з моменту засідання комісії;
- б) семи робочих днів з моменту засідання комісії;
- в) десяти робочих днів з моменту засідання комісії;
- г) одного місяця робочих днів з моменту засідання комісії.

71. Рішення комісії про відмову лікарю у присвоєнні звання спеціаліста з конкретної лікарської спеціальності може бути оскаржене у Міністерство охорони здоров'я України протягом:

- а) семи робочих днів;

- б) семи календарних днів;
- в) десяти робочих днів;
- г) чотирнадцяти календарних днів.

72. Вичерпний перелік платних медичних послуг, що можуть надаватися закладами охорони здоров'я державної або комунальної форми власності вказаний у наступному нормативно-правовому акті:

- а) наказ МОЗ від 19.09.1996 № 291;
- б) наказ МОЗ від 29.01.1998 № 12;
- в) постанова КМУ від 27.08.2010 № 796;
- г) постанова КМУ від 17.09.1996 № 1138.

73. Положення про клінічну ординатуру міститься у наступному нормативно-правовому акті:

- а) наказ МОЗ від 19.09.1996 № 291;
- б) наказ МОЗ від 29.01.1998 № 12;
- в) постанова КМУ від 27.08.2010 № 796;
- г) постанова КМУ від 17.09.1996, № 1138.

74. Положення про інтернатуру міститься у наступному нормативно-правовому акті:

- а) наказ МОЗ від 19.09.1996 № 291;
- б) наказ МОЗ від 29.01.1998 № 12;
- в) постанова КМУ від 27.08.2010 № 796;
- г) постанова КМУ від 17.09.1996, № 1138.

75. Незаконна лікувальна діяльність передбачена наступною статтею Кримінального кодексу України:

- а) 134;

- б) 138;
- в) 139;
- г) 131.

76. Неналежне виконання професійних обов'язків, що спричинило зараження особи вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної хвороби передбачено наступною статтею Кримінального кодексу України:

- а) 134;
- б) 138;
- в) 139;
- г) 131.

77. Незаконне проведення абортів передбачено наступною статтею Кримінального кодексу України:

- а) 134;
- б) 138;
- в) 139;
- г) 131.

78. Ненадання допомоги хворому медичним працівником передбачено наступною статтею Кримінального кодексу України:

- а) 134;
- б) 138;
- в) 139;
- г) 131.

79. Статтею 144 Кримінального кодексу України передбачено наступний склад злочину:

- а) насильницьке донорство;
- б) незаконна видача рецепта;

- в) порушення права на безоплатну медичну допомогу;
- г) порушення прав пацієнта.

80. Статтею 141 Кримінального кодексу України передбачено наступний склад злочину:

- а) насильницьке донорство;
- б) незаконна видача рецепта;
- в) порушення права на безоплатну медичну допомогу;
- г) порушення прав пацієнта.

81. Статтею 184 Кримінального кодексу України передбачено наступний склад злочину:

- а) насильницьке донорство;
- б) незаконна видача рецепта;
- в) порушення права на безоплатну медичну допомогу;
- г) порушення прав пацієнта.

82. Статтею 319 Кримінального кодексу України передбачено наступний склад злочину:

- а) насильницьке донорство;
- б) незаконна видача рецепта;
- в) порушення права на безоплатну медичну допомогу;
- г) порушення прав пацієнта.

83. У залежності від джерела забезпечення, виділяють такі рівні забезпечення прав людини у сфері медичної діяльності:

- а) міжнародний, загальнодержавний, місцевий;
- б) галузевий, міжгалузевий, комплексний;
- в) особистий, соціальний політичний;
- г) загально-медичний та спеціально-медичний.

84. Створення умов, за яких стає можливою реалізація прав громадян характеризує такий напрям забезпечення прав людини у сфері медичної діяльності:

- а) нормативно-правовий;
- б) організаційний;
- в) фінансово-економічний;
- г) інформаційний.

85. З якого віку медичний працівник зобов'язаний інформувати пацієнта про стан його здоров'я:

- а) з 15 років;
- б) з 14 років;
- в) з 16 років;
- г) з 18 років.

86. Умисне приховування джерела зараження венеричною хворобою передбачено наступною статтею Кодексу України про адміністративні правопорушення:

- а) 45;
- б) 46;
- в) 45-1;
- г) 44-1.

87. Ухилення від медичного огляду чи медичного обстеження передбачено наступною статтею Кодексу України про адміністративні правопорушення:

- а) 45;
- б) 46;
- в) 45-1;
- г) 44-1.

88. *Порушення встановленого порядку взяття, переробки, зберігання, реалізації і застосування донорської крові та її компонентів і препаратів передбачено наступною статтею Кодексу України про адміністративні правопорушення:*

- а) 45;
- б) 46;
- в) 45-1;
- г) 44-1.

89. *Ухилення від обстеження і профілактичного лікування осіб, хворих на венеричну хворобу передбачено наступною статтею Кодексу України про адміністративні правопорушення:*

- а) 45;
- б) 46;
- в) 45-1;
- г) 44-1.

90. *Отримання кваліфікації судово-медичного експерта здійснюється шляхом проведення:*

- а) акредитації;
- б) сертифікації;
- в) атестації;
- г) ліцензування.

91. *До принципів трансплантації органів та інших анатомічних матеріалів людини в Україні не належить:*

- а) принцип поваги і дотримання прав пацієнта;
- б) принцип інтеграції в міжнародні трансплантологічні співтовариства;
- в) принцип розумної ціни за медичні послуги з трансплантації;
- г) принцип дотримання черговості згідно «листа очікування».

92. Організаційно-методичне керівництво, взаємодію закладів та установ та установ, що здійснюють діяльність, пов'язану з трансплантацією, їх інформаційне забезпечення і контроль здійснює:

- а) Координаційний центр трансплантації органів, тканин і клітин МОЗ;
- б) Науково-дослідний інститут трансплантації органів, тканин і клітин МОЗ;
- в) Науково-лікувальний центр трансплантації органів, тканин і клітин МОЗ;
- г) Державний комітет з питань трансплантації.

93. Діагноз смерті мозку може бути встановлений:

- а) консиліумом лікарів-невропатологів;
- б) консиліумом лікарів вищої кваліфікаційної категорії;
- в) консиліумом лікарів, що мають наукові ступені;
- г) консиліумом лікарів, що має у складі анестезіолога з досвідом роботи у відділенні інтенсивної терапії не менше ніж 5 років.

94. До переліку органів людини, дозволених до вилучення у донора-трупа, не належить:

- а) серце;
- б) легені;
- в) печінка;
- г) очі.

95. Залежно від суті і зв'язку з лікувально-діагностичним процесом до лікарських помилок не належать:

- а) діагностичні;
- б) тактичні;
- в) технічні;
- г) механічні.

96. До загальних питань, які повинні з'ясуватися в більшості випадків дефектів надання медичної допомоги, не належить:

- а) причина смерті або несприятливого результату;
- б) характеристика лікаря, його кваліфікація, досвід роботи, професійні якості;
- в) конкретні причини неправильних дій медичного працівника;
- г) чи була можливість у лікаря передбачити несприятливі наслідки своїх дій.

97. Термін «ятрогенія» у науковий обіг увів:

- а) О. Бумке;
- б) Р. Лурій;
- в) А. Зільбер;
- г) М. Койфман.

98. Об'єктом медичних правовідносин є:

- а) життя і здоров'я людини;
- б) процес надання медичної допомоги;
- в) результат медичної допомоги;
- г) правильно все вищезазначене.

99. Зміст медичних правовідносин складають:

- а) суб'єкти та об'єкти медичних правовідносин;
- б) власне процес медичних правовідносин;
- в) суб'єктивні права та юридичні обов'язки учасників правовідносин;
- г) правильно все вищезазначене.

100. Первинною ланкою в системі медичного права є :

- а) правова норма;
- б) інститут права;
- в) нормативно-правовий акт;
- г) правовий звичай.

101. Відносини донорства в Україні регулюються наступним Законом:

- а) «Про донорство крові та її елементів»;
- б) «Про донорство крові та її компонентів»;
- в) «Про донорство»;
- г) «Про трансплантацію органів та інших анатомічних матеріалів людини».

102. Відповідно до законодавства, донором може бути:

- а) будь-яка дієздатна особа віком від 18 років, яка пройшла відповідне медичне обстеження і в якої немає протипоказань, визначених МОЗ України;
- б) будь-який дієздатний громадянин України віком від 15 років, який пройшов відповідне медичне обстеження і в якого немає протипоказань, визначених МОЗ України;
- в) дієздатна особа віком від 21 року, що пройшла відповідні медичні обстеження, не має протипоказань та занесена до єдиного реєстру донорів України;
- г) будь-який дієздатний громадянин України віком від 18 років, який пройшов відповідне медичне обстеження і в якого немає протипоказань, визначених МОЗ України.

103. Особи, хворі на інфекційні хвороби, що можуть передаватися через кров, або інфіковані збудниками таких хвороб:

- а) можуть залучатися до виконання донорської функції;
- б) не можуть залучатися до виконання донорської функції;
- в) можуть залучатися до виконання донорської функції лише у разі подальшого використання отриманих від них крові та (або) її компонентів виключно для проведення наукових досліджень, виготовлення діагностикумів та інших продуктів, що не призначаються для введення реципієнтам;
- г) можуть залучатися до виконання донорської функції за письмової згоди реципієнтів.

104. Законодавство визначає питання оплати послуг донора таким чином:

- а) давання крові та її компонентів здійснюється безоплатно;
- б) давання крові та її компонентів здійснюється на підставі цивільно-правового договору між донором та реципієнтом;
- в) давання крові та її компонентів здійснюється зп плату, передбачену Кабінетом Міністрів України;
- г) за особистим визначенням донора давання крові та (або) її компонентів може здійснюватися безоплатно або з оплатою, порядок якої встановлюється Кабінетом Міністрів України.

105. В день давання крові та (або) її компонентів донор забезпечується:

- а) грошовою премією, встановленою Кабінетом Міністрів України;
- б) безкоштовними сніданком та обідом за рахунок коштів закладу охорони здоров'я, що здійснює взяття у донора крові та (або) її компонентів;
- в) безкоштовними сніданком та за рахунок коштів закладу охорони здоров'я, що здійснює взяття у донора крові та (або) її компонентів;
- г) безкоштовними сніданком за рахунок коштів Державного бюджету України.

106. Студентам вищих навчальних закладів, які протягом року безоплатно здали кров та (або) її компоненти у сумарній кількості, що дорівнює двом разовим максимально допустимим дозам:

- а) надається право на одержання грошової допомоги у розмірі 25 відсотків встановленої у навчальному закладі стипендії протягом шести місяців після здачі крові та (або) її компонентів у зазначеній кількості;
- б) надається право на одержання грошової допомоги у розмірі 50 відсотків встановленої у навчальному закладі стипендії протягом шести місяців після здачі крові та (або) її компонентів у зазначеній кількості;
- в) надається право на одержання грошової допомоги у розмірі встановленої у навчальному закладі стипендії протягом шести місяців після здачі крові та (або) її компонентів у зазначеній кількості;

г) встановлюється стипендія Президента України строком на 1 рік.

107. Відповідно до діючого законодавства, біоімплантанти – це:

- а) засоби медичного призначення, виготовлені з анатомічних матеріалів померлих людей;
- б) анатомічні матеріали тварини, призначені для трансплантації;
- в) анатомічні матеріали мертвого ембріона (плода) людини;
- г) анатомічні матеріали людини, призначені для трансплантації.

108. Відповідно до діючого законодавства, гомотрансплантанти – це:

- а) засоби медичного призначення, виготовлені з анатомічних матеріалів померлих людей;
- б) анатомічні матеріали тварини, призначені для трансплантації;
- в) анатомічні матеріали мертвого ембріона (плода) людини;
- г) анатомічні матеріали людини, призначені для трансплантації.

109. Відповідно до діючого законодавства, сенотрансплантанти – це:

- а) засоби медичного призначення, виготовлені з анатомічних матеріалів померлих людей;
- б) анатомічні матеріали тварини, призначені для трансплантації;
- в) анатомічні матеріали мертвого ембріона (плода) людини;
- г) анатомічні матеріали людини, призначені для трансплантації.

110. Відповідно до діючого законодавства, фетильні матеріали – це:

- а) засоби медичного призначення, виготовлені з анатомічних матеріалів померлих людей;
- б) анатомічні матеріали тварини, призначені для трансплантації;
- в) анатомічні матеріали мертвого ембріона (плода) людини;
- г) анатомічні матеріали людини, призначені для трансплантації.

111. Вкажіть, на яку діяльність не поширюється дія Закону України «Про трансплантацію органів та інших анатомічних матеріалів людини»:

- а) взяття, зберігання, перевезення органів людини;
- б) виготовлення біоімплантів;
- в) отримання і використання ксенотрансплантів;
- г) трансплантація статевих залоз, репродуктивних клітин та живих ембріонів.

112. З якого віку реципієнт може самостійно надати об'єктивно інформовану згоду на застосування трансплантації як методу лікування:

- а) з 14 років;
- б) з 15 років;
- в) з 16 років;
- г) з 18 років.

113. У разі, коли від застосування трансплантації відмовляється законний представник реципієнта, що може мати тяжкі наслідки для здоров'я реципієнта, лікуючий лікар повинен:

- а) зробити трансплантацію без згоди;
- б) повідомити головного лікаря закладу охорони здоров'я;
- в) повідомити органи опіки і піклування;
- г) повідомити місцевий відділ охорони здоров'я.

114. Живим донором для трансплантації може бути:

- а) лише повнолітня дієздатна особа;
- б) будь-яка особа, яка досягла 18 років;
- в) особа, що досягла 14 років;
- г) особа, яка досягла 21 року.

115. Взяття гомотрансплантата (за винятком анатомічних матеріалів, здатних до регенерації) у живого донора допускається у випадках:

- а) коли донор та реципієнт перебувають у шлюбі;
- б) коли донор та реципієнт не є родичами;
- в) коли донор та реципієнт однієї раси;
- г) коли донор та реципієнт народилися та живуть в одному кліматичному поясі.

116. Відповідно до законодавства, особливо небезпечними інфекційними хворобами є:

- а) чума;
- б) холера;
- в) жовта гарячка;
- г) правильні всі вищезазначені варіанти.

117. Відповідно до законодавства, джерелом інфекції є:

- а) людина або тварина, заражені збудниками інфекційної хвороби;
- б) забруднені збудниками інфекційних хвороб об'єкти середовища життєдіяльності людини (повітря, ґрунт, вода, харчові продукти, продовольча сировина, кров та інші біологічні препарати, медичні інструменти, предмети побуту тощо), а також заражені збудниками інфекційних хвороб живі організми, за участю яких відбувається перенесення збудників інфекційних хвороб від джерела інфекції до інших осіб;
- в) самі віруси, що є збудниками інфекційної хвороби;
- г) правильні всі вищезазначені варіанти.

118. Відповідно до законодавства, факторами передачі інфекції є:

- а) людина або тварина, заражені збудниками інфекційної хвороби;
- б) забруднені збудниками інфекційних хвороб об'єкти середовища життєдіяльності людини (повітря, ґрунт, вода, харчові продукти, продовольча

сировина, кров та інші біологічні препарати, медичні інструменти, предмети побуту тощо), а також заражені збудниками інфекційних хвороб живі організми, за участю яких відбувається перенесення збудників інфекційних хвороб;

в) самі віруси, що є збудниками інфекційної хвороби;

г) правильні всі вищезазначені варіанти.

119. Відповідно до законодавства, дезінфекцією є:

а) заходи щодо знищення у середовищі життєдіяльності людини збудників інфекційних хвороб;

б) заходи щодо знищення у середовищі життєдіяльності людини переносників інфекційних хвороб - комах;

в) заходи щодо знищення у середовищі життєдіяльності людини переносників інфекційних хвороб - гризунів;

г) правильні всі вищезазначені варіанти.

120. Відповідно до законодавства, дезінсекцією є:

а) заходи щодо знищення у середовищі життєдіяльності людини збудників інфекційних хвороб;

б) заходи щодо знищення у середовищі життєдіяльності людини переносників інфекційних хвороб - комах;

в) заходи щодо знищення у середовищі життєдіяльності людини переносників інфекційних хвороб - гризунів;

г) правильні всі вищезазначені варіанти.

121. Відповідно до законодавства, дератизацією є:

а) заходи щодо знищення у середовищі життєдіяльності людини збудників інфекційних хвороб;

б) заходи щодо знищення у середовищі життєдіяльності людини переносників інфекційних хвороб - комах;

- в) заходи щодо знищення у середовищі життєдіяльності людини переносників інфекційних хвороб - гризунів;
- г) правильні всі вищезазначені варіанти.

122. Відповідно до законодавства, ізолятор - це:

- а) спеціалізований заклад охорони здоров'я, призначений для госпіталізації осіб, які виявили бажання покинути територію карантину, з метою їх обстеження та здійснення медичного нагляду за ними;
- б) спеціалізований заклад охорони здоров'я, призначений для госпіталізації контактних осіб з метою їх обстеження, профілактичного лікування та здійснення медичного нагляду за ними;
- в) місце (об'єкт, територія), де виявлено джерело інфекції та відповідні фактори передачі інфекції;
- г) правильні відповіді а) та б).

123. Відповідно до законодавства, обсерватор - це:

- а) спеціалізований заклад охорони здоров'я, призначений для госпіталізації осіб, які виявили бажання покинути територію карантину, з метою їх обстеження та здійснення медичного нагляду за ними;
- б) спеціалізований заклад охорони здоров'я, призначений для госпіталізації контактних осіб з метою їх обстеження, профілактичного лікування та здійснення медичного нагляду за ними;
- в) місце (об'єкт, територія), де виявлено джерело інфекції та відповідні фактори передачі інфекції;
- г) правильні відповіді а) та б).

124. У сфері захисту населення від інфекційних хвороб забезпечує фінансування та матеріально-технічне постачання закладів охорони здоров'я, органів державної санітарно-епідеміологічної служби, підприємств,

установ та організацій, залучених до проведення заходів і робіт, пов'язаних з ліквідацією епідемій, координує проведення цих заходів і робіт:

- а) Кабінет Міністрів України;
- б) Міністерство охорони здоров'я України;
- в) Держсанепідемслужба України;
- г) Верховна Рада України.

125. Відповідно до законодавства, профілактичні щеплення проти якої хвороби не є обов'язковими і не включаються до календаря щеплень:

- а) кашлюка;
- б) кору;
- в) поліомієліту;
- г) гепатиту.

126. Профілактичні щеплення проводяться за згодою об'єктивно інформованих батьків або законних представників осіб, що не досягли:

- а) 14 років;
- б) 15 років;
- в) 16 років;
- г) 18 років.

127. Затверджує правила утримання тварин у домашніх умовах, виділяють і облаштовують на територіях населених пунктів місця для їх виходу, забезпечує відлов, тимчасове утримання та регулювання чисельності бродячих тварин

- а) місцеві органи виконавчої влади та місцевого самоврядування;
- б) Держсаепідемслужба;
- в) Міністерство охорони здоров'я;
- г) Міністерство охорони навколишнього природного середовища.

128. Особам працездатного віку, в яких уперше виявлено захворювання на туберкульоз або стався його рецидив, листок непрацездатності для проведення безперервного курсу лікування та оздоровлення зі збереженням робочого місця може видаватися на строк до:

- а) 4 місяців;
- б) 6 місяців;
- в) 10 місяців;
- г) 12 місяців.

129. Тестування з метою виявлення ВІЛ проводиться добровільно за наявності інформованої згоди особи віком від:

- а) 14 років;
- б) 15 років;
- в) 18 років;
- г) 21 року.

130. Передача медичним працівником відомостей про результати тестування особи з метою виявлення ВІЛ іншим третім особам допускається лише:

- а) за рішенням суду в установлених законом випадках;
- б) за запитом органів внутрішніх справ;
- в) за запитом органів прокуратури;
- г) всі вищеперелічені відповіді правильні.

131. Основною метою медичного дослідження за участі людини в якості об'єкта дослідження, є:

- а) зрозуміти причини захворювань;
- б) зрозуміти розвиток і наслідки захворювань;
- в) вдосконалити превентивні, діагностичні і терапевтичні заходи;
- г) правильно все вищенаведене.

132. Під поняттям «компетентна особа» в медичних дослідженнях розуміють:

- а) лікар, що має достатню компетенцію;
- б) особа, що може усвідомити інформацію, надану лікарем;
- в) будь-який об'єкт дослідження;
- г) представник компетентного державного органу.

133. Документ, в якому описується медичне дослідження, називається:

- а) план дослідження;
- б) протокол дослідження;
- в) анамнез дослідження;
- г) структура дослідження.

134. Документ, в якому описується медичне дослідження, повинен бути схваленим:

- а) керівником установи, де проводиться дослідження;
- б) уповноваженим державним органом в сфері охорони здоров'я;
- в) людиною, що є об'єктом дослідження;
- г) комітетом з етики.

135. Медичне дослідження над особою, яка є недієдатною давати згоду, з дозволу її представника може здійснюватись за умови:

- а) користі для цієї особи;
- б) великому значенні цього дослідження для суспільства;
- в) рішення уповноваженого державного органу;
- г) користі для її найближчих родичів.

136. Операцію штучного переривання вагітності методом вакуум-аспірації в амбулаторних умовах дозволяється проводити при затримці менструації не більше:

- а) 15 днів;
- б) 10 днів;
- в) 20 днів;
- г) 30 днів.

137. Операцію штучного переривання вагітності ранніх строків методом вакуум-аспірації дозволяється проводити у жіночих консультаціях і гінекологічних відділеннях, для чого виділяється:

- а) велика операційна;
- б) мала операційна;
- в) мала операційна та кімната відпочинку з кушетками для короткочасного перебування жінок після операції;
- г) велика операційна зі спеціальним гінекологічним обладнанням.

138. Відомості про переривання вагітності ранніх строків методом вакуум-аспірації, проведеної у жіночій консультації, заносяться до:

- а) медичної карти амбулаторного хворого;
- б) журналу запису амбулаторних операцій;
- в) статистичний талон для реєстрації заключних (уточнених) діагнозів;
- г) медичної карти амбулаторного хворого і журналу запису амбулаторних операцій.

139. Відповідно до діючого законодавства, медична допомога, туберкулінодіагностика, хіміопрофілактика туберкульозу (далі - хіміопрофілактика) та санаторно-курортне лікування хворих на туберкульоз у державних і комунальних закладах охорони здоров'я здійснюються (надаються):

- а) безоплатно;
- б) безоплатно або за доступну для них плату;
- в) на платній основі, оскільки це медичні послуги;

г) на основі медичного страхування.

140. Відповідно діючому законодавству, до повноважень Кабінету Міністрів України у сфері протидії захворюванню на туберкульоз не належить:

- а) затвердження норм харчування у протитуберкульозних закладах відповідно для осіб, хворих на туберкульоз, та малолітніх і неповнолітніх осіб, інфікованих мікобактеріями туберкульозу;
- б) розробка, затвердження та забезпечення виконання відповідних державних цільових програм;
- в) затвердження переліку професій, виробництв та організацій, працівники яких підлягають обов'язковим профілактичним медичним оглядам, порядку проведення цих оглядів та видачі особистих медичних книжок;
- г) затвердження переліку та обсягів протитуберкульозних препаратів, якими забезпечуються хворі на туберкульоз.

141. Малолітні та неповнолітні особи підлягають обов'язковим профілактичним медичним оглядам на туберкульоз:

- а) щороку;
- б) раз у 6 місяців;
- в) раз на три роки;
- г) на початку кожного кварталу.

142. Відповідно діючому законодавству, до повноважень Міністерства охорони здоров'я у сфері протидії захворюванню на туберкульоз не належить:

- а) формування державної політики у сфері протидії поширенню захворювання на туберкульоз;
- б) вжиття заходів щодо створення та удосконалення матеріально-технічної бази закладів охорони здоров'я, установ і закладів державної санітарно-епідеміологічної служби, підприємств, установ та організацій, залучених до

проведення протитуберкульозних заходів, у частині проведення ними таких заходів;

в) визначення переліку протитуберкульозних закладів;

г) забезпечення створення в регіонах річного запасу протитуберкульозних препаратів і здійснює контроль за їх використанням.

143. Особи, стосовно яких суд обрав запобіжний захід у вигляді взяття під варту, підлягають обов'язковим профілактичним медичним оглядам на туберкульоз:

а) щомісяця;

б) щороку;

в) протягом першої доби з моменту взяття під варту;

г) протягом першої доби з моменту взяття під варту та у день звільнення з-під варти.

144. Обов'язковій акредитації підлягають:

а) всі заклади охорони здоров'я незалежно від форми власності;

б) всі заклади охорони здоров'я, включаючи аптечні, незалежно від форми власності;

в) лише державні заклади охорони здоров'я;

г) лише приватні заклади охорони здоров'я.

145. Перша акредитація закладу охорони здоров'я проводиться:

а) через п'ять років від початку провадження діяльності;

б) через два роки від початку провадження діяльності;

в) через три роки від початку провадження діяльності;

г) через один рік від початку провадження діяльності.

146. Наступні акредитації закладу охорони здоров'я проводяться:

а) кожні п'ять років;

- б) кожні два роки;
- в) кожні три роки;
- г) кожні десять років.

147. Головна акредитаційна комісія при МОЗ проводить акредитацію:

- а) закладів охорони здоров'я державної та комунальної форми власності, що надають вторинну та третинну медичну допомогу, а також закладів охорони здоров'я приватної форми власності, що надають третинну медичну допомогу;
- б) закладів державної форми власності, комунальної форми власності, що надають третинну медичну допомогу, та приватної форми власності, що надають вторинну та третинну медичну допомогу;
- в) закладів комунальної форми власності, що надають первинну та вторинну медичну допомогу, та приватної форми власності, що надають первинну медичну допомогу;
- г) закладів державної та комунальної форми власності, що надають первинну та вторинну медичну допомогу, та приватної форми власності, що надають первинну та вторинну медичну допомогу.

148. Акредитаційні комісії проводять акредитацію:

- а) закладів охорони здоров'я державної та комунальної форми власності, що надають вторинну та третинну медичну допомогу, а також закладів охорони здоров'я приватної форми власності, що надають третинну медичну допомогу;
- б) закладів державної форми власності, комунальної форми власності, що надають третинну медичну допомогу, та приватної форми власності, що надають вторинну та третинну медичну допомогу;
- в) закладів комунальної форми власності, що надають первинну та вторинну медичну допомогу, та приватної форми власності, що надають первинну медичну допомогу;

г) закладів державної та комунальної форми власності, що надають первинну та вторинну медичну допомогу, та приватної форми власності, що надають первинну та вторинну медичну допомогу.

149. Не є злочином наступне правопорушення в галузі охорони здоров'я:

- а) порушення встановленого порядку взяття, переробки, зберігання, реалізації і застосування донорської крові та (або) її компонентів і препаратів;
- б) неналежне виконання професійних обов'язків медичним або фармацевтичним працівником;
- в) порушення прав пацієнта;
- г) насильницьке донорство.

150. До методів, які застосовуються з метою контролю якості медичної допомоги, не належить:

- а) самооцінка медичних працівників;
- б) громадський контроль якості надання медичної допомоги;
- в) клінічний аудит;
- г) моніторинг системи індикаторів якості.

151. Внутрішній контроль якості медичної допомоги здійснюється:

- а) керівництвом закладів охорони здоров'я;
- б) медичними радами закладів охорони здоров'я;
- в) керівництвом закладів охорони здоров'я та/або медичними радами закладів охорони здоров'я;
- г) конференцією трудового колективу закладів охорони здоров'я та профспілковим комітетом.

152. Зовнішній контроль якості медичної допомоги здійснюється:

- а) клініко-експертними комісіями МОЗ та/або управлінь охорони здоров'я;

- б) громадськими об'єднаннями у справах захисту прав пацієнтів;
- в) органами державної виконавчої влади;
- г) правильно все вищезазначене.

153. Контроль якості наданої медичної допомоги проводиться:

- а) у випадку смерті пацієнтів;
- б) розбіжності встановлених діагнозів;
- в) у випадках, передбачених п. «а» і «б»;
- г) постійно відповідно планів, а також позапланово у екстраординарних випадках.

154. Не є складовою здійснення контролю якості:

- а) структура, процес та результати медичної допомоги;
- б) організація надання медичної допомоги;
- в) діяльність медичних рад закладів охорони здоров'я;
- г) забезпечення прав та безпеки пацієнтів.

155. За загальним правилом, для проходження періодичного медичного огляду, працівник пред'являє:

- а) паспорт або інший документ, що засвідчує особу та картку амбулаторного хворого;
- б) направлення, видане роботодавцем за встановленою формою, паспорт або інший документ, що засвідчує особу та картку амбулаторного хворого;
- в) сертифікат про проходження профілактичного наркологічного огляду;
- г) відповіді «б» та «в» правильні.

156. Періодичному медичному огляду підлягають водії транспортних засобів віком до 55 років для підтвердження права на керування транспортним засобом:

- а) 1 раз на рік;

- б) 1 раз на 5 років;
- в) 1 раз на 3 роки;
- г) 1 раз на 10 років.

157. *Періодичному медичному огляду підлягають водії транспортних засобів віком від 56 до 75 років (включно) для підтвердження права на керування транспортним засобом:*

- а) 1 раз на рік;
- б) 1 раз на 5 років;
- в) 1 раз на 3 роки;
- г) 1 раз на 10 років.

158. *Періодичному медичному огляду підлягають водії транспортних засобів віком від 76 років і більше для підтвердження права на керування транспортним засобом:*

- а) 1 раз на рік;
- б) 1 раз на 5 років;
- в) 1 раз на 3 роки;
- г) 1 раз на 10 років.

159. *До складу медичної комісії, що проводить попередній, періодичний та позачерговий медичні огляди водіїв не входить лікар наступної спеціалізації:*

- а) лікар-хірург;
- б) лікар-кардіолог;
- в) лікар-невропатолог;
- г) лікар-отоларинголог.

160. *Строк здійснення планової перевірки додержання ліцензійних умов провадження певних видів господарської діяльності в галузі охорони здоров'я, що ліцензуються, не може перевищувати:*

- а) 10 робочих днів;
- б) 15 робочих днів;
- в) 14 робочих днів;
- г) 5 робочих днів.

161. Строк здійснення планової перевірки дотримання ліцензійних умов провадження певних видів господарської діяльності в галузі охорони здоров'я, що ліцензуються, для суб'єктів малого підприємництва, не може перевищувати:

- а) 10 робочих днів;
- б) 15 робочих днів;
- в) 14 робочих днів;
- г) 5 робочих днів.

162. Відповідно до законодавством, інтерном є:

- а) особа, яка має ступінь магістра медичного або фармацевтичного спрямування і навчається з метою отримання кваліфікації лікаря або провізора певної спеціальності відповідно до переліку лікарських або провізорських спеціальностей;
- б) особа, яка має ступінь магістра медичного спрямування, навчається виключно на відповідних клінічних кафедрах з метою отримання кваліфікації лікаря;
- в) особа, яка має ступінь магістра медичного або фармацевтичного та здійснює спеціалізоване вдосконалення освіти та професійної підготовки шляхом поглиблення, розширення та оновлення її професійних знань, умінь та навичок;
- г) особа, яка має ступінь магістра медичного спрямування та кваліфікацію лікаря певної спеціальності відповідно до переліку лікарських спеціальностей і навчається з метою поглиблення професійних знань, підвищення рівня компетентності лікаря-спеціаліста.

163. Відповідно до законодавством, клінічним ординатором є:

- а) особа, яка має ступінь магістра медичного або фармацевтичного спрямування і навчається з метою отримання кваліфікації лікаря або провізора певної спеціальності відповідно до переліку лікарських або провізорських спеціальностей;
- б) особа, яка має ступінь магістра медичного спрямування, навчається виключно на відповідних клінічних кафедрах з метою отримання кваліфікації лікаря;
- в) особа, яка має ступінь магістра медичного або фармацевтичного та здійснює спеціалізоване вдосконалення освіти та професійної підготовки шляхом поглиблення, розширення та оновлення її професійних знань, умінь та навичок;
- г) особа, яка має ступінь магістра медичного спрямування та кваліфікацію лікаря певної спеціальності відповідно до переліку лікарських спеціальностей і навчається з метою поглиблення професійних знань, підвищення рівня компетентності лікаря-спеціаліста.

164. Відповідно до законодавством, лікарем-резидентом є:

- а) особа, яка має ступінь магістра медичного або фармацевтичного спрямування і навчається з метою отримання кваліфікації лікаря або провізора певної спеціальності відповідно до переліку лікарських або провізорських спеціальностей;
- б) особа, яка має ступінь магістра медичного спрямування, навчається виключно на відповідних клінічних кафедрах з метою отримання кваліфікації лікаря;
- в) особа, яка має ступінь магістра медичного або фармацевтичного та здійснює спеціалізоване вдосконалення освіти та професійної підготовки шляхом поглиблення, розширення та оновлення її професійних знань, умінь та навичок;
- г) особа, яка має ступінь магістра медичного спрямування та кваліфікацію лікаря певної спеціальності відповідно до переліку лікарських спеціальностей і навчається з метою поглиблення професійних знань, підвищення рівня компетентності лікаря-спеціаліста.

165. Назвіть кількість рівнів проведення експертизи тимчасової непрацездатності:

- а) два;
- б) три;
- в) чотири;
- г) п'ять.

166. Не є рівнем проведення експертизи тимчасової непрацездатності:

- а) лікуючий лікар;
- б) лікар-експерт МСЕК;
- в) лікарсько-консультативна комісія;
- г) завідувач профільного відділення.

167. Який з перелічених рівнів проведення експертизи тимчасової непрацездатності консулює хворих зі складними щодо визначення працездатності захворюваннями, тривалими термінами лікування й ознаками стійкої втрати працездатності:

- а) лікуючий лікар;
- б) лікар-експерт МСЕК;
- в) лікарсько-консультативна комісія;
- г) завідувач профільного відділення.

168. Який з перелічених рівнів проведення експертизи тимчасової непрацездатності надає медичні рекомендації щодо подальшого лікування, працевлаштування, дієтичного харчування, санаторно-курортного лікування:

- а) лікуючий лікар;
- б) лікар-експерт МСЕК;
- в) лікарсько-консультативна комісія;
- г) завідувач профільного відділення.

169. Термін виконання судово-медичної експертизи не повинен перевищувати:

- а) одного місяця;
- б) двох тижнів;
- в) двох місяців;
- г) трьох місяців.

170. Кожний висновок судово-медичного експерта повинен складатися з таких розділів:

- а) описової, мотивувальної, резолютивної частин;
- б) вступу, обґрунтування, висновків;
- в) вступної, дослідної частин та підсумків;
- г) анамнезу, епікризу та діагнозу.

171. Медико-соціальна експертиза проводиться:

- а) особам, які звернулися для встановлення інвалідності;
- б) особам, які звернулися для влаштування у хоспіси;
- в) особам, які звернулися для влаштування у будинки-інтернати;
- г) всі відповіді правильні.

172. Штатні нормативи чисельності працівників медико-соціальних експертних комісій формуються:

- а) МОЗ;
- б) МОЗ та його управліннями;
- в) МОЗ за погодженням з Мінсоцполітики;
- г) органами місцевого самоврядування.

173. Залежно від ступеня, виду захворювання та групи інвалідності утворюються такі комісії:

- а) загального та спеціалізованого профілю;
- б) для тяжких захворювань та захворювань середньої тяжкості;

- в) для 1, 2 та 3 груп інвалідності;
- г) звичайні та екстраординарні.

174. До складу медико-соціальних експертних комісій не входять представники:

- а) військово-медичної служби СБУ;
- б) Мінсоцполітики;
- в) військово-медичного підрозділу Служби зовнішньої розвідки;
- г) військово-медичної служби Національної поліції України.

175. Міським, міжрайонним, районним медико-соціальним експертним комісіям не притаманні наступні функції:

- а) визначати потребу інвалідів у забезпеченні їх технічними та іншими засобами реабілітації, виробами медичного призначення на підставі медичних показань і протипоказань, а також з урахуванням соціальних критеріїв;
- б) визначати ступінь стійкого обмеження життєдіяльності хворих для направлення їх у стаціонарні відділення центрів соціального обслуговування;
- в) проводити серед населення роз'яснювальну роботу з питань медико-соціальної експертизи;
- г) визначати медичні показання на право одержання інвалідами спеціального автомобільного транспорту і протипоказання до керування ним.

176. Обласним медико-соціальним експертним комісіям не притаманні наступні функції:

- а) брати участь у розробленні комплексних заходів щодо профілактики і зниження рівня інвалідності, а також удосконалення порядку проведення реабілітації інвалідів;
- б) проводити разом з профспілковими та громадськими організаціями інвалідів конференції, наради, семінари з питань профілактики інвалідності, реабілітації та адаптації інвалідів;

- в) розробляти комплексні заходи щодо профілактики і зниження рівня інвалідності, а також удосконалення порядку проведення реабілітації інвалідів;
- г) проводити разом з профспілковими та громадськими організаціями інвалідів конференції, наради, семінари з питань профілактики інвалідності, реабілітації та адаптації інвалідів.

177. Центральній медико-соціальній експертній комісії МОЗ не притаманні наступні функції:

- а) вносити відповідно до компетенції до Централізованого банку даних з проблем інвалідності інформацію про громадян, які пройшли медико-соціальну експертизу;
- б) узагальнювати та аналізувати випадки необґрунтованого прийняття рішень міськими, міжрайонними, районними комісіями та направлення хворих лікарсько-консультативними комісіями на огляд до комісій для встановлення інвалідності, вести у розрізі лікарів облік відповідних випадків та щороку подавати МОЗ пропозиції щодо покращення ситуації у цій сфері;
- в) впроваджувати у практику роботи комісій наукові принципи і методи, розроблені науково-дослідними інститутами, готувати пропозиції щодо вдосконалення медико-соціальної експертизи, узагальнювати і поширювати передовий досвід роботи;
- г) брати участь у здійсненні заходів щодо профілактики інвалідності.

178. Голова комісії або керівник закладу охорони здоров'я у разі виявлення фактів зловживання службовим становищем, службового підроблення або службової недбалості під час направлення хворих лікарсько-консультативними комісіями на огляд до комісій для встановлення інвалідності інформують про це правоохоронні органи:

- а) у триденний строк;
- б) негайно;

- в) у тижневий строк;
- г) у десятиденний строк.

179. Відомості щодо результатів експертного огляду і прийнятих рішень медико-соціальної експертної комісії вносяться до:

- а) акта огляду;
- б) протоколу засідання комісії;
- в) акта огляду і протоколу засідання комісії;
- г) експертного висновку.

180. Медико-соціальна експертна комісія приймає документи осіб, що звертаються для встановлення інвалідності, за наявності у них стійкого чи необоротного характеру захворювання, а також у разі безперервної тимчасової непрацездатності не пізніше ніж через:

- а) чотири місяці з дня її настання;
- б) п'ять місяців з дня її настання;
- в) один місяць з дня її настання;
- г) шість місяців з дня її настання.

181. Медико-соціальна експертна комісія проводить огляд тимчасово непрацездатної особи, що звернулася для проведення медико-соціальної експертизи та приймає рішення про наявність чи відсутність інвалідності, протягом:

- а) п'яти робочих днів з дня надходження направлення лікарсько-консультативної комісії;
- б) протягом одного місяця з дня надходження направлення лікарсько-консультативної комісії;
- в) протягом чотирнадцяти робочих днів з дня надходження направлення лікарсько-консультативної комісії;

г) трьох робочих днів з дня надходження направлення лікарсько-консультативної комісії.

182. За наявності підстав для заочного проведення медико-соціальної експертизи, комісія проводить експертизу протягом:

а) п'яти робочих днів з дня надходження направлення лікарсько-консультативної комісії;

б) протягом одного місяця з дня надходження направлення лікарсько-консультативної комісії;

в) протягом чотирнадцяти робочих днів з дня надходження направлення лікарсько-консультативної комісії;

г) трьох робочих днів з дня надходження направлення лікарсько-консультативної комісії.

183. Датою встановлення інвалідності є:

а) дата прийняття рішення щодо встановлення інвалідності медико-соціальною експертною комісією;

б) дата встановлення діагнозу, що є причиною інвалідності;

в) дата направлення на експертизу лікарсько-консультативною комісією;

г) день надходження до комісії необхідних документів.

184. У разі незгоди з рішенням районної, міжрайонної, міської медико-соціальної експертної комісії хворий має право подати після одержання висновку комісії письмову заяву до вищої інстанції протягом:

а) протягом місяця після одержання висновку;

б) протягом десяти робочих днів після одержання висновку;

в) протягом семи робочих днів після одержання висновку;

г) протягом чотирнадцяти робочих днів після одержання висновку.

185. Критеріями встановлення I групи інвалідності не є:

- а) нездатність до самообслуговування чи повна залежність від інших осіб;
- б) нездатність до спілкування;
- в) обмеження здатності контролювати свою поведінку;
- г) значні обмеження здатності до навчання.

186. Надання випускникам вищих медичних та фармацевтичних закладів освіти одноразової грошової допомоги передбачено:

- а) постановою КМУ від 11.05.2011 № 524;
- б) постановою КМУ від 26.09.2006 № 1361;
- в) постановою КМУ від 22.08.2006 № 992;
- г) постановою КМУ від 27.08.2010 № 796.

187. Випускникам вищих навчальних закладів, які здобули освіту за напрямками і спеціальностями медичного та фармацевтичного профілю надається одноразова адресна грошова допомога в разі, якщо вони уклали договір про роботу із закладами:

- а) що розташовані в сільській місцевості або селищах міського типу;
- б) на посадах сімейних лікарів (лікарів загальної практики);
- в) на посадах дільничних лікарів-педіатрів та лікарів-терапевтів;
- г) всі відповіді правильні.

188. Випускники вищого медичного навчального закладу для отримання адресної грошової допомоги укладають із цим закладом охорони здоров'я договір про роботу на такий строк:

- а) п'ять років;
- б) два роки;
- в) три роки;
- г) один рік.

189. Випускникам вищих навчальних закладів, які здобули освіту за напрямками і спеціальностями медичного та фармацевтичного профілю, можуть отримати одноразову адресну грошову допомогу розмірі:

- а) трьох мінімальних заробітних плат;
- б) двох мінімальних заробітних плат;
- г) десяти мінімальних заробітних плат.

190. Хто виплачує випускникам вищих навчальних закладів, які здобули освіту за напрямками і спеціальностями медичного та фармацевтичного профілю одноразову адресну грошову допомогу:

- а) вищий навчальний заклад;
- б) заклад охорони здоров'я;
- в) управління охорони здоров'я;
- г) МОЗ.

191. Скільки років повинні відпрацювати випускники вищих навчальних закладів, які здобули освіту за напрямками і спеціальностями медичного та фармацевтичного профілю за держзамовленням:

- а) п'ять років;
- б) два роки;
- в) три роки;
- г) один рік.

192. Порядок працевлаштування випускників вищих навчальних закладів, підготовка яких здійснювалась за держзамовленням, прописаний:

- а) постановою КМУ від 11.05.2011 № 524;
- б) постановою КМУ від 26.09.2006 № 1361;
- в) постановою КМУ від 22.08.2006 № 992;
- г) постановою КМУ від 27.08.2010 № 796.

193. Випускники вищих навчальних закладів, яким присвоєно кваліфікацію фахівця з вищою освітою різних освітньо-кваліфікаційних рівнів і які працевлаштовані на підставі направлення на роботу, вважаються молодими фахівцями протягом:

- а) протягом трьох років з моменту укладення трудового договору;
- б) протягом трьох років з моменту закінчення ВНЗ;
- в) протягом двох трьох років з моменту закінчення ВНЗ;
- г) протягом одного року з моменту укладення трудового договору.

194. Час перебування жінки у відпустці після закінчення вищого навчального закладу у зв'язку з вагітністю, пологами, доглядом за дитиною до досягнення нею трирічного віку:

- а) не зараховується до терміну роботи за призначення;
- б) зараховується до терміну роботи за призначення;
- в) частково зараховується до терміну роботи за призначення;
- г) зараховується до терміну роботи за призначення, якщо дитина є інвалідом.

195. Вручення випускникові диплома про закінчення вищого навчального закладу, направлення на роботу та видача належних йому коштів, які перераховані до вищого навчального закладу замовником, здійснюється протягом:

- а) семи днів після закінчення ним вищого навчального закладу;
- б) десяти днів після закінчення ним вищого навчального закладу;
- в) одного місяця після закінчення ним вищого навчального закладу;
- г) двох тижнів після закінчення ним вищого навчального закладу.

196. Молодий фахівець (медик або фармацевт) повинен прибути до місця призначення на роботу у термін:

- а) визначеній у направленні на роботі;
- б) десяти днів після закінчення ним вищого навчального закладу;

- в) одного місяця після закінчення ним вищого навчального закладу;
- г) двох тижнів після закінчення ним вищого навчального закладу.

197. Якщо замовник відмовив у прийнятті на роботу молодого фахівця, останній звертається до:

- а) вищого медичного навчального закладу, який він закінчив;
- б) місцевого управління охорони здоров'я;
- в) МОЗ;
- г) Державної служби зайнятості.

198. Молодим фахівцям (медикам і фармацевтам), які одержали направлення на роботу після закінчення вищого медичного навчального закладу, надається відпустка тривалістю:

- а) 24 календарні дні;
- б) 30 календарних днів;
- в) 56 календарних днів;
- г) 14 календарних днів.

199. Молодим фахівцям (медикам і фармацевтам), які звернулися за сприянням у працевлаштуванні до державної служби зайнятості і зареєстровані як такі, що шукають роботу, підшукується підходяща робота з урахуванням спеціальності протягом:

- а) десяти днів з моменту реєстрації;
- б) одного місяця з моменту реєстрації;
- в) чотирнадцяти з моменту реєстрації;
- г) одного місяця з моменту реєстрації.

200. Визначення місця працевлаштування персонально кожного випускника вищого медичного (фармацевтичного) закладу освіти проводиться комісією з працевлаштування випускників не пізніше ніж за:

- а) 4 місяці до закінчення ними державного медичного вищого закладу освіти;
- б) 5 місяців до закінчення ними державного медичного вищого закладу освіти;
- в) 1 місяць до закінчення ними державного медичного вищого закладу освіти;
- г) 6 місяців до закінчення ними державного медичного вищого закладу освіти.

Ситуаційні завдання

1. 23-річна громадянка Бурмилова має повну непрохідність обох маткових труб та хоче пройти курс лікування безпліддя методом допоміжних репродуктивних технологій за бюджетні кошти.

Допоможіть громадянці. Куди і з якими документами їй потрібно звертатись? Яка процедура направлення на таке лікування?

2. Громадянин Чугуєв, будучи гомосексуалістом, звернувся до районної лікарні з клопотанням щодо зміни статі. Однак, головний лікар відповів, що лікарня не має таких повноважень.

До кого має звертатися Чугуєв з питань зміни статі та з якими документами? Які медичні показання та протипоказання щодо зміни статі ви знаєте?

3. До лікаря-дерматовенеролога Бубки звернувся громадянин Пишкін зі скаргами на почервоніння та запалення шкіри обличчя. Лікар Бубка оглянула хворого, потім дістала зі своєї шафи ліки та запропонувала Пишкіну їх у неї купити.

Чи правомірно вчинила Бубка? Які міжнародні та національні акти регулюють питання лікарської етики? Прокоментуйте ситуацію з позиції таких актів.

4. Лікар-дослідник Пушляк, що працює в одному з лікувально-профілактичних закладів, проводив клінічне випробування нового медичного препарату. У якості досліджуваного Пушляк залучив громадянина Колова, який перебував у критичному стані в реанімації та не міг надати інформовану згоду щодо участі у випробуванні. Посилаючись на те, що препарат досліджуваному не зашкодить, а навіть може покращити стан здоров'я, Пушляк провів такі випробування без згоди досліджуваного.

Який нормативний акт регламентує проведення клінічних випробувань в Україні? Прокоментуйте ситуації відповідно до норм чинного законодавства.

5. Лікар-дослідник Ломакін, що працює в одному з лікувально-профілактичних закладів, проводив клінічне випробування нового медичного препарату. У якості

досліджуваного Ломакін залучив 12 ти річного громадянина Мумка, який має статус дитини-сироти та перебуває під опікою дитячого будинку. Директор дитячого будинку надала письмову згоду на участь Мумка у цьому клінічному випробуванні.

Прокоментуйте ситуацію з позицій чинного законодавства. Чи правомірно було залучено малолітню особу?

6. Громадянка Чубкіна, якій 14 років, звернулась до закладу охорони здоров'я з питання проведення операції (процедури) штучного переривання небажаної вагітності. Адміністрація закладу пояснила, що для проведення операції потрібна згода її батьків, оскільки вона неповнолітня.

Проаналізуйте ситуацію відповідно до норм чинного законодавства. В яких випадках потрібна згода батьків, а в яких – ні?

7. Громадянка Ковриккіна, вік якої 46 років, знаходиться на 20-му тижні вагітності. Вона звернулась до закладу охорони здоров'я з питання проведення операції (процедури) штучного переривання небажаної вагітності. Адміністрація закладу пояснила, що відповідно до діючого законодавства та вимог безпеки, проведення такої операції можливе лише при вагітності до 12 тижнів.

Чи права адміністрація закладу? Проаналізуйте ситуацію відповідно до норм чинного законодавства.

8. Лікар Гутіков проводив дослідження за участі піддослідних пацієнтів щодо нових методів лікування онкологічних захворювань. Не всі дослідження мали позитивний результат. За результатами досліджень Гутіков підготував наукову статтю та здав її до редакції наукового медичного журналу. Причому, у даній статті лікар висвітлив лише позитивну сторону проведених досліджень.

Який міжнародно-правовий акт регулює дані правовідносини? Які вимоги до публікації результатів досліджень за участю людини встановлено?

9. Громадянин Іванов дав згоду на участь у медико-біологічному дослідженні, яке проводив лікар Бушлатін. Але, через деякий час Іванов відмовився від подальшої участі у дослідженні. Бушлатін був незадоволений такою поведінкою, висловив своє обурення та сказав, що не має права зупиняти дослідження.

Проаналізуйте ситуацію з огляду на міжнародне законодавство.

10. Лікар Цибулін з метою проведення експеримента залучив в якості об'єкта дослідження громадянина Сиркіна, який знаходився у непритомному стані.

Які дії повинен вчинити Цибулін, щоб не порушити вимоги законодавства? Відповідь обґрунтуйте.

11. Громадянин Тараскін звернувся до комунального закладу охорони здоров'я із скаргами на болі у шлунку. Лікар загальної практики Бурмак сказав, що він знає чудових спеціалістів-гастроентерологів, що працюють у приватній клініці та обов'язково нададуть якісну допомогу Тараскіну. Однак, за гарну рекомендацію зажадав отримати винагороду в розмірі 200 грн..

Назвіть максимальну кількість нормативних актів, що регулюють цю ситуацію. Чи було порушено етичні принципи? Якщо так, які акти це передбачають?

12. На центральному міському пляжі одна з відпочиваючих Чорненко запливла занадто далеко в зону, яку використовують для свого руху катери та пароплави. Сталось зіткнення з пасажирським катером, внаслідок чого Чорненко лопаттю катера відірвало руку. Водій та пасажир катера помітили це, зтягли Чорненко на катер та доправили її на берег, де викликали «швидку». На березі один із відпочиваючих, хірург Іваненко, побачивши поранену, до моменту приїзду швидкої, почав надавати Чорненко першу медичну допомогу і зупинив кровотечу. *Чи правомірно діяв Іваненко? В яких нормативно-правових актах це передбачено?*

13. Громадянин Жмих звернувся до лікаря-терапевта Макухи, що працює в комунальному закладі «П'ята міська лікарня» з приводу лікування гострого респіраторного захворювання.

Назвіть елементи медичних правовідносин та охарактеризуйте їх відносно даної ситуації.

14. Громадянку Трубкину було госпіталізовано до обласного кардіологічного диспансеру з діагнозом «Ішемічна хвороба серця». Лікуючим лікарем призначено лікаря-кардіолога Іванову.

Назвіть елементи медичних правовідносин в даній ситуації. Які взаємні права та обов'язки мають суб'єкти медичних правовідносин?

15. Громадянин Чуврич працює лікарем-кардіологом в обласній клінічній лікарні. У приватній клініці він отримує послуги з масажу. В комунальній стоматологічній поліклініці Чуврич лікує зуби. Чуврич має також приватну медичну страховку. Чуврич також збирає необхідні документи з метою отримання ліцензії на право зайняття медичною практикою.

Якими базовими галузями права регулюються вищевказані відносини? Чому медичне право вважається комплексною галуззю права?

16. Громадянин Кохненко звернувся за медичною допомогою до сімейного лікаря комунальної лікарні Жлубенка зі скаргами на довготривалу температуру та постійний кашель. Після огляду Жлубенко направив Кохненка на флюорографію до тієї ж комунальної лікарні. В кабінеті флюорографії за вказану процедуру у Кохненка вимагали сплатити кошти у розмірі 20 грн.. Після сплати вказаних коштів Кохненко знову пішов на прийом до Жлубенка. За результатами наступного прийому Жлубенко направив Кохненка до спеціалістів протитуберкульозного диспансеру.

Назвіть (по максимуму) ті нормативні акти, що регулюють дану ситуацію.

17. Громадянин Кучугур здобув вищу медичну освіту за держзамовленням, потім пройшов інтернатуру, отримав сертифікат лікаря-спеціаліста. За розділом отримав направлення у сільську місцевість і за угодою має пропрацювати там не менше трьох років.

Проконсультуйте Кучугура та підкажіть йому, які права та пільги він має та яким чином може ними скористатись.

18. Громадянка Котовкіна навчалась у вищому медичному навчальному закладі за держзамовленням та пройшла інтернатуру. Ще будучи студенткою Котовкіна вийшла заміж, а отримала сертифікат лікаря-спеціаліста вже будучи вагітною. Відповідно до направлення Котовкіна має відпрацювати три роки у сільській місцевості.

Проаналізуйте ситуацію. В яких випадках угода про відпрацювання розривається?

19. Громадянин Камбоджі Пунг вік якого 42 роки постійно на законних підставах проживає на території України, має в Україні дружину та двох дітей. Одного разу він звернувся до комунального закладу охорони здоров'я за медичною допомогою. Лікар-терапевт закладу оглянув хворого та сказав, що він хворий на тяжку інфекційну хворобу і оскільки Пунг іноземець, на території України не зможе отримати медичну допомогу. Лікар сказав, що буде звертатися до поліції з вимогою видворення Пунга з України, оскільки він є носієм серйозної інфекційної хвороби, що становить небезпеку для громадян.

Чи правий лікар? Проаналізуйте відповідно до міжнародного законодавства.

20. Лікар-інтерн Патічкін закінчує інтернатуру на платній основі в липні та має можливість вступити до клінічної ординатури на місце держзамовлення у вересні. Основного місця роботи лікар-інтерн не має.

Яким чином буде розраховуватися стипендія Патічкіна відповідно до законодавства? Порадьте Патічкіну, які дії він має здійснити, аби збільшити її розмір?

21. Лікаря-інтерна Кукіну, що навчалась за держзамовленням, було направлено на роботу як молодого спеціаліста в центральну районну лікарню одного з районів міста. Однак, головний лікар лікарні сказав їй, що вакансій немає, оскільки до нього працевлаштовуються лікарі-інтерни, які мають житло за місцем розташування лікарні, а Кукіній він житло не має можливості забезпечити. Однак, письмову відмову писати не буде.

Що роботи Кукіній? Надайте пораду відповідно чинного законодавства.

22. Лікар-педіатр Бульченко, що навчалась за державним замовленням, після проходження інтернатури була направлена на роботу в одну з дитячих лікарень. Після дворічної роботи в лікарні, Бульченко вирішила поїхати за кордон на постійне місце проживання. Перед виїздом вирішила звернутися до юриста за консультацією щодо законності своїх дій.

Надайте консультацію Бульченко відповідно до чинного законодавства.

23. Громадянин Парунько навчався в медичному університеті за держзамовленням. Після закінчення університету, закінчив інтернатуру та отримав сертифікат лікаря-спеціаліста і одразу ж поїхав за направленням відпрацювати три роки в один з районів області. Потім, через півроку Парунько отримав можливість та вступив до клінічної ординатури. За цей час у Парунька з'явилася дружина та маленький 10 місячний син.

Чи потрібно Паруньку допрацювати три роки? Відповідь обґрунтуйте.

24. Громадянин Бурчак не має вищої медичної освіти, однак займається лікувальною діяльністю народними методами: травами, фізичними вправами, біоенергетикою.

Чи законно здійснює діяльність Бурчак? Якими нормативними актами регулюються вищевказані відносини? Що необхідно зробити Бурчаку відповідно до законодавства?

25. Клінічна обласна лікарня мала у своєму складі санаторій-профілакторій на правах відокремленого структурного підрозділу. У зв'язку з фінансовими труднощами даний відокремлений підрозділ було ліквідовано.

Які дії повинна вчинити лікарня з огляду особливостей ліцензування медичної практики та у який строк? Які нормативні акти регулюють дану ситуацію?

26. Новоутворене підприємство ТОВ «Медтранслабтехнолоджі» відповідно до виду своєї економічної діяльності планує займатися медичною практикою. Юристи підприємства збирають пакет документів для подачі в орган ліцензування з метою отримання ліцензії на провадження господарської діяльності з медичної практики.

Які документи необхідно зібрати? В який орган подаються ці документи? Назвіть нормативно-правові акти, які регламентують вищевказані відносини.

27. Громадянин Курка закінчив вищий медичний навчальний заклад, отримав диплом лікаря, а потім закінчив інтернатуру та отримав сертифікат вузького спеціаліста – гінеколога. Одразу після закінчення інтернатури Курка має намір самостійно провадити господарську діяльність з медичної практики.

Чи має він на це право? Порадьте Курці, що йому робити в цій ситуації.

26. Громадянка Тарапутіна лікувалась у стаціонарі комунального закладу охорони здоров'я і має скарги на якість надання їй медичної допомоги. Зокрема, Тарапутіна вважає, що медичні процедури їй надавалися невчасно через халатність медичного персоналу, строк придатності лікарських засобів закінчився, лікування було в цілому неефективним.

Які органи здійснюють контроль якості надання медичної допомоги? Які види контролю ви знаєте? Якими нормативними актами регулюються дані відносини?

27. ТОВ «Медичний центр «Солляррис», що здійснює господарську діяльність з медичної практики на підставі раніше одержаної ліцензії, отримало письмове повідомлення МОЗ України про те, що через три дні відбудеться перевірка медичного центру посадовими особами МОЗ на предмет дотримання ним ліцензійних умов провадження господарської діяльності з медичної практики.

Проаналізуйте ситуацію згідно чинного законодавства. Які права мають представники медичного центру при проведенні перевірки?

28. За результатами перевірки МОЗ щодо дотримання ліцензійних умов провадження медичної практики приватним медичним закладом «Медкомпостградуейт» було встановлено неможливість приватним закладом забезпечити виконання ліцензійних умов, про що було складено відповідний акт. Керівництво закладу не погодилося з таким висновком перевіряючих.

Які діяння можуть бути розцінені, відповідно до чинного законодавства, як неможливість забезпечити виконання ліцензійних умов? Порадьте керівництву приватного медичного закладу «Медкомпостградуейт», як потрібно діяти у такій ситуації?

29. Група лікарів виступила засновниками ТОВ «Дерматовенерологічна оториноларингологічна лікарня «Ляпсус». З метою провадження медичної практики, юридичною особою взято в оренду медичний кабінет, в якому буде здійснюватись як дерматовенерологічна, так і оториноларингологічна практика. Керівництво лікарні подало документи на ліцензування.

Чи отримує ТОВ ліцензію. Відповідь аргументуйте.

30. Громадянин Іванов прийшов у стоматологічну поліклініку на прийом до лікаря-стоматолога Буртюка. Після отриманої консультації, Іванов попросив

документи, які повинні надаватись для ознайомлення споживачеві, що підтверджують статус поліклініки. На це Буртюк відповів Іванову відмовою та сказав, що ніякі документи показувати не зобов'язаний.

Проаналізуйте ситуацію відповідно до чинного законодавства. Які документи мав на увазі Буртюк?

31. Лікар-гастроентеролог вищої категорії Питрюк, що зареєстрований як фізична особа-підприємець та отримав ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики, з метою надання комплексних медичних послуг, прийняв на роботу лікаря-терапевта першої категорії Марочака. Лікарі почали працювати в одному кабінеті.

Чи законно вчинив Питрюк? Відповідь обґрунтуйте з посиланням на чинне законодавство.

32. В ході перевірки дотримання ліцензійних умов провадження господарської діяльності з медичної практики приватного закладу охорони здоров'я «Ванмедпосібл» виявлено, що заклад суттєво розширив площу нерухомого майна, в якому здійснюється медична діяльність. При цьому, керівництво закладу вважає, що ліцензія на медичну практику діюча і жодних дій вживати не потрібно.

Проаналізуйте ситуацію відповідно до вимог чинного законодавства. Що потрібно зробити керівництву закладу?

33. Громадянка Чудакова звернулась до комунальної поліклініки з питанням проходження профогляду з направленням від роботодавця. В поліклініці почали вимагати оплату медичних послуг з профогляду. Однак Чудакова сказала, що відповідно до Конституції медицина в Україні є безкоштовною і вона не буде оплачувати профогляд.

Якими нормативними актами регулюються вказані відносини. Вирішіть спір відповідно до законодавства України.

34. Громадянина Курочкіна було госпіталізовано до комунальної клінічної лікарні з діагнозом «гострий гастрит». Працівники лікарні сказали йому, що за госпіталізацію він обов'язково має сплатити благодійний внесок до благодійного фонду лікарні у розмірі 400 грн..

Чи законна ця вимога лікарів? Відповідь обґрунтуйте.

35. У громадянина Кузько вдома стався серцевий напад. Дружина Кузько викликала «швидку». Працівники швидкої медичної допомоги зробили Кузьку декілька уколів кардіостимулюючих препаратів. На наступний день до Кузька прийшла дільничний лікар загальної практики та направила Кузька на консультацію до кардіолога. У поліклініці кардіологом було призначено Кузьку курс лікування.

Які види медичної допомоги описано в даній ситуації? Якими нормативними актами це регламентовано? Назвіть особливості кожного виду медичної допомоги.

36. Йозеф Буджек, громадянин Чехії, постійно проживає на території України на законних підставах. У Йозефа стався напад апендициту, йому було надано екстрену медичну допомогу та прооперовано у комунальному закладі охорони здоров'я. Після операції хірург Чуб зажадав від Буджека матеріальну допомогу за проведену операцію у розмірі 500 доларів США, мотивуючи це тим, що Буджек іноземець, а медична допомога іноземцям в Україні надається на платній основі. Буджек заперечив і сказав, що екстрена медична допомога надається будь-якій особі безоплатно.

Який нормативний акт регулює дану ситуацію? Вирішіть спір.

37. Громадянка Букіна, що зареєстрована у Куйбишевському районі Запорізької області звернулася до Запорізької обласної клінічної лікарні з травмою ноги. Однак, працівники лікарні відмовили їй у медичній допомозі і запропонували звернутися до Куйбишевської районної лікарні.

Якими нормами законодавства регулюються вказані відносини. Чи правомірно відмовлено у наданні медичної допомоги громадянці Букіній? Відповідь обґрунтуйте.

38. Громадянин Заїкін, якому 44 роки, звернувся до комунальної лікарні з приводу лікування логоневрозу. В лікарні Заїкіну пояснили, що лікування логоневрозу є платною медичною послугою. Заїкін сказав, що логоневроз – це захворювання, яке потребує лікування, тому лікування логоневрозу є медичною допомогою, яка має надаватися безкоштовно.

Вирішіть спір. Якими нормативними регулюються вказані відносини? Які критерії відмежування медичної допомоги від медичних послуг?

39. До державного закладу охорони здоров'я звернувся громадянин Петяк, що закінчив вищий медичний навчальний заклад з проханням пройти інтернатуру. Для цього він надав направлення вищого медичного навчального закладу та проект договору про навчання в інтернатурі. Одним з пунктів цього договору був обов'язок закладу «прийняти на посаду лікаря-інтерна». Працівники закладу сказали, що дану умову вони виконати не можуть, оскільки у закладі немає відповідних вакансій.

Порадьте Петяку, як правильно сформулювати такий обов'язок лікувальної установи? Яким нормативним актом це передбачено? Що таке медична послуга?

40. У закладі охорони здоров'я у громадянина Свивки за видачу бланка особистої медичної картки почали вимагати сплату певних коштів. Свивка заявив, що видача бланка медичної книжки є медичною допомогою, яка відповідно до Конституції України надається безоплатно.

Чи правий Свивка у такій ситуації? Що таке медична допомога? Який нормативний акт визначає перелік платних послуг, що надаються закладами охорони здоров'я?

41. Громадянину Крушу зробили ексимер-лазерну корекцію зору. Операцію проводив лікар-офтальмолог другої кваліфікаційної категорії Чіп.

Який вид медичної допомоги надали Крушу? В чому її особливості? Які вимоги стеляться до лікарів, що мають право надати таку медичну допомогу? Проаналізуйте ситуацію.

42. Громадянку Пшиліну було госпіталізовано до комунального центру серцево-судинних хвороб. Там з неї вимагали оплату 1400 грн. страхових платежів, а також Пшиліна платила за діагностичні процедури, зокрема аналізи сечі та крові.

Чи правомірно адміністрація лікарні стягнула кошти? Відповідь обґрунтуйте. Порадьте, як захистити Пшиліній свої права?

43. Громадянин Тирко звернувся до приватної клініки, де йому було проведено операцію з видалення менингіоми в черепній коробці. Операція пройшла вдало і лікар пообіцяв Тирку, що більше його головний біль його не турбуватиме. Однак пройшло приблизно три місяці, і Тирка почав мучити нестерпний головний біль.

Хто такий пацієнт відповідно до чинного законодавства України? Як захистити права пацієнта Тирку і на які нормативні акти посилатися?

44. 82-річний громадянин Свистунов лікувався у гематологічному відділенні комунальної лікарні. До цього він переніс 3 інфаркти міокарда, та мав інші серйозні серцеві захворювання. Йому було зроблено біопсію лімфатичного вузла з метою діагностики. Результати аналізу показали, що він хворий на лімфому. Лікуючий лікар Паланкіна розказала йому про діагноз та пояснила, що він хворий на невиліковну небезпечну хворобу. Після цього Свистунову різко стало зле, він був відправлений до реанімації. Приблизно через 2 місяці, вже після виписки з лікарні Свистунов помер.

Чи правомірно вчинила Паланкіна? Проаналізуйте ситуацію відповідно до діючого законодавства.

45. Громадянин Нехай перебуває на стаціонарному лікуванні у комунальному закладі охорони здоров'я. При цьому, він не дотримується рекомендацій лікуючого лікаря Сошкіної, зловживає спиртними напоями, палить у приміщенні лікарні, чим порушує правила внутрішнього розпорядку закладу охорони здоров'я.

Чи має право Сошкіна відмовитися від лікування Нехая? Відповідь обґрунтуйте.

46. Лікар-кардіолог Буровкін носить халат із зображенням торговельної марки однієї із фармацевтичних фірм, а також має канцелярські предмети (листки, ручки) із зображенням торговельної марки цієї ж фірми. Крім того, лікарські препарати своїм пацієнтам Буровкін прописує лише виробництва цієї ж фірми.

Чи порушує Буровкін норми чинного законодавства? Відповідь аргументуйте.

47. До наркологічного диспансеру звернувся департамент протидії незаконного обігу наркотиків Національної поліції України з вимогою надати анкетні дані осіб, що там лікуються. Керівництво диспансеру вказало, що не має право надавати таку інформацію. Департамент не погодився, мотивуючи це тим, що є правоохоронним державним органом і виконує свої функції в інтересах держави.

Вирішіть спір з посиланням на чинне законодавство.

48. Громадянина Дибкіна, вік якого 14 років, було госпіталізовано до комунального закладу охорони здоров'я з гострим болем в районі живота. В лікарні було поставлено діагноз «гострий апендицит». Однак Дибкін згоди на операцію не надав. Лікар Питко викликав батьків Дибкіна, які надали дозвіл на медичне втручання, тому що ситуація набуває загрозливих обставин.

Вирішіть ситуацію. З якого віку відповідно до законодавства особа самостійно надає згоду на медичне втручання? А з якого віку пацієнту можна надавати повну інформацію про стан здоров'я?

49. 15 річний громадянин Бульдін лікував хворобу нирок в стаціонарі однієї з клінічних лікарень. Лікар-уролог Мусапатін сказав Бульдїну, що єдиним ефективним методом лікування його хвороби є трансплантація йому нирки. Бульдін погодився з цим та підписав інформовану згоду на проведення такої трансплантації. Через годину така операція була успішно проведена. Однак, коли про це дізнались батьки Бульдїна, вони страшенно обурились і сказали Мусапатїну, що він не мав права здійснювати медичне втручання без згоди батьків, оскільки Бульдїн є неповнолітнім.

Вирішіть ситуацію з посиланням на норми діючого законодавства.

50. Громадянин Бирко, який лікується у створеному стаціонарі вдома, та якому призначено лікарем застосування препарату наркотичного засобу, звернувся з проханням до лікувально-профілактичного закладу, в якому лікується, з проханням доставляти вищевказаний препарат додому. Однак, адміністрація закладу відмовила Бирку, оскільки вказала, що таке лікування можливе лише у самому лікувальному закладі.

Як вирішити цю ситуацію відповідно до законодавства.

51. Громадянина Кускова було госпіталізовано до комунальної клінічної лікарні з субарахноїдальним крововиливом. Лікар-невролог Ширко, виходячи з несвідомого стану пацієнта, звернувся до його родичів з проханням надати інформовану згоду на люмбальну пункцію як необхідну діагностичну процедуру, з метою обрання адекватного методу лікування. Родичі Кускова вважають, що люмбальна пункція є небезпечною процедурою, здатною спричинити навіть летальні наслідки. Однак стан здоров'я Кускова є тяжким, тому потребує негайного лікування.

Яким чином потрібно вчинити Ширку спираючись на які правові норми?

52. Сімейного лікаря Буртина після закінчення інтернатури було направлено як молодого спеціаліста на відпрацювання в сільську місцевість, де вже 15 років не було жодного лікаря. Голова сільської ради надав Буртину приміщення для проживання, яке було в папівзруйнованому стані, показав сільську амбулаторію, медичне обладнання якої знаходилось в непридатному для роботи стані. Також сільський голова сказав Буртину, що йому доведеться обслуговувати населення кількістю 5 тисяч осіб, які проживають на території чотирьох сіл сільської ради.

На що має право лікар при роботі у сільській місцевості? Які нормативи чисельності сільського населення на одного лікаря? Дайте відповідь, спираючись на норми чинного законодавства.

53. Громадянин Кухтін працює асистентом у вищому медичному навчальному закладі на клінічній неврологічній кафедрі, що розташована у закладі охорони здоров'я. Кухтін постійно обслуговує хворих у кількості чотирьох ліжок. Останнім часом ця ситуація починає непокоїти завідувача неврологічного відділення Боурди закладу охорони здоров'я, і він став задумуватися про те, як би скоротити лікувально-діагностичну діяльність асистентів.

Як ви вважаєте, в чому причина занепокоєння Боурди? Які нормативи навантаження лікаря-невролога у стаціонарі? Дайте відповідь, спираючись на норми чинного законодавства.

54. До гематологічного відділення комунальної лікарні, де нещодавно перебував на лікуванні громадянин Шмилкін, зателефонували з ПП «Чамботхт», де Шмилкін працює газоелектрозварювальником. Працівник відділу кадрів підприємства просить у відділенні інформацію про діагноз та методи лікування Шмилкіна з метою вирішення питання про можливі зміни йому умов праці.

Порадьте медичному персоналу лікарні, як їм слід вчинити у зазначеній ситуації з урахуванням норм чинного законодавства.

55. Батьки 12-річного Колбакіна звернулися до правоохоронних органів із заявою про притягнення до відповідальності лікаря Муськова, оскільки він надав допомогу Колбакіну та здійснив медичне втручання без їхньої згоди. Муськов, в свою чергу, пояснює, що життю Колбакіна загрожувала небезпека і що він не міг чекати на приїзд батьків.

Вирішіть справу згідно вимог чинного законодавства.

56. Громадянина Пипиркіна в екстреному порядку було госпіталізовано до реанімаційного відділення клінічної лікарні. Йому потрібна негайна операція на серці. Родичі Пипиркіна хотіли бути присутніми в операційній під час проведення операції. Лікар-хірург Витока, який буде оперувати Пипиркіна, пояснив родичам, що згідно діючого законодавства бути присутніми під час проведення операції в реанімації заборонено. Однак родичі наполягали на своєму.

Вирішіть спір. Якими нормативними актами регламентуються вказані правовідносини.

57. Міністерство охорони здоров'я не закупило вакцину проти сказу. Голова громадської організації «Товариство захисту прав пацієнтів» висловив своє занепокоєння такою ситуацією, вважає що це порушує права пацієнтів.

Вкажуть, які права громадян в сфері охорони здоров'я в даній ситуації порушено, а які реалізуються? Якими нормативними актами регулюються дані відносини?

58. Громадянин Мамуль знаходиться на стаціонарному лікуванні в клінічній лікарні. Мамуль звернувся з проханням до керівництва лікарні допустити до нього в палату священника для відправлення релігійного обряду, а також нотаріуса для написання заповіту. Керівництво лікарні відмовило Мамулю посилаючись на те, що відвідувати його мають право лише родичі.

Вирішіть спір з посиланням на норми чинного законодавства.

59. Лікарсько-консультативна комісія направила громадянку Булбукову на огляд медико-соціальної експертної комісії для встановлення інвалідності. Однак, своїм рішенням МСЕК відмовила Булбуковій у встановленні інвалідності.

Порадьте Булбуковій, які заходи вона може вжити відповідно до чинного законодавства з метою захисту своїх прав.

60. Громадянин Перепалкін має активну громадську позицію і часто ходить на прийом до головних лікарів різних лікувальних закладів та надає пропозиції їм щодо прийняття рішень, захищає права пацієнтів.

Якими правами користується громадянин Перепалкін? Якими нормативними актами вони передбачені? Порадьте Перепалкіну, як скористатися своїми правами ефективніше.

61. Громадянин Кімалов живе в одному з районів міста і кожного дня веде своїх дітей в школу через пустир, де перебуває зграя безпритульних собак, які нападають на Кімалова та його дітей. Кімалов відбивається від собак за допомогою палиць та каміння.

Які права Кімалова порушені. Порадьте Кімалову, як йому захистити свої права і в які органи звернутися з посиланням на законодавчі акти.

62. Громадянин Топазов має інвалідність, що пов'язана із травмою ноги, яку він отримав ще в дитинстві. Пройшовши відповідний профогляд, Топазов звернувся з питанням про прийняття на роботу відповідно до здобутої спеціальності лаборантом в медичну лабораторію. Керівник лікувального закладу, де є така вакансія, відмовив Топазову тому, що він інвалід, а робота відповідальна і потребує значних фізичних зусиль.

Які права в даній ситуації порушені? Вкажіть з посиланням на діюче законодавство, як можна їх захистити?

63. Громадянин Паташ працює в державному коледжі нічним сторожем. Вночі дах над актовою залю коледжу обвалився разом із стіною. В момент обвалу Паташ знаходився неподалік від обвалу та чудом вцілів. Відомо, що протягом п'яти років керівництво коледжу зверталось до вищестоящих органів з клопотанням зробити капітальний ремонт покрівлі актової зали, але це було безрезультатно.

Скажіть, чи порушене в даній ситуації право громадян на охорону здоров'я? Яке саме і якими нормативними актами воно передбачене? Як його можна захистити?

64. Громадянин Кучік перебуває на стаціонарному лікуванні в комунальному закладі охорони здоров'я з тяжким пошкодженням обох ніг після аварії. Лікуючий лікар Сутлова запропонувала Кучіку свій метод реабілітації, за яким він буде мати відмінну фізичну форму приблизно через півроку. Але Кучік вимагає негайного проведення хірургічної операції і швидкого ефекту, а також просить змінити йому лікуючого лікаря. Головний лікар лікувального закладу сказав, що лікар в державних закладах не обирається.

Чи порушуються права Кучіка і на підставі якого нормативного акту?

65. В одному з районів міста працює промислове підприємство, шкідливі викиди якого в атмосферу перевищують допустимі законодавством межі. Громадянин Вегерь, який працює на цьому підприємстві на умовах повної зайнятості, отримує заробітну плату нижче мінімальних розмірів, встановлених законодавством.

Чи мають місце в цій ситуації порушення прав людини на охорону здоров'я? Якщо так, то які саме права порушено? Якими нормативними актами це передбачено?

66. Син громадянки Логвинової страждав на психічні захворювання і лікувався у лікаря-психіатра Бибріна. Логвінова постійно втручалась у процес лікування сина, читала психіатричну літературу, давала поради та вказівки Бибріну щодо

лікування сина. Бибрін без згоди Логвінової провів її психіатричний огляд та вказав у висновку, що вона потребує психіатричної допомоги. Логвінова подала на Бибріна позов про захист честі і гідності.

Яким законом регулюються дані відносини? Чи правомірно вчинив Бибрін? Які судові перспективи у Логвінової?

67. Лікар Жидкова довгий час працювала лікарем-лаборантом у центрі «Антиснід». Під час виконання своїх трудових обов'язків вона була інфікована ВІЛ.

Проконсультуйте Жидкову. Які права вона має? Якими нормативно-правовими актами це регламентовано?

68. Студенти вищого медичного навчального закладу Васькін та Потапін протягом року здавали кров та здали її в кількості, що дорівнює двом разовим максимально допустимим дозам.

Проконсультуйте Васькіна та Потаніна щодо пільг, на які вони мають право відповідно до законодавства. Яким нормативно-правовим актом це передбачено?

69. Громадянин Шунтій зареєстрував благодійний фонд та має намір від імені фонду організувати лекції щодо профілактики негативних соціальних явищ (тютюнопаління та зловживання алкоголем). У вигляді наочних матеріалів Шунтій хоче застосувати колби з анатомічними матеріалами людини та перевозити їх на власному автомобільному транспорті.

Проаналізуйте дану ситуацію. Чи правомірна буде діяльність фонду?

70. Громадянка Пікіна хворіє на червону вовчанку та потребує трансплантації нирки. Донором, який дав згоду на взяття трансплантанта, є її батько, що перебуває в місцях позбавлення волі.

Проаналізуйте цю ситуацію з правової точки зору.

71. 17-річний громадянин Пікулько перебуває на стаціонарному лікуванні в ендокринному відділенні комунальної лікарні із захворюванням підшлункової залози. Лікуючий лікар Сомко запропонував Пікульку застосувати в його випадку нові методи лікування та лікарські засоби, які знаходяться на розгляді в установленому порядку, але ще не допущені до застосування. Отримавши усну згоду Пікулька, Сомко почав запропоноване лікування.

Дайте оцінку ситуації відповідно до діючого законодавства. Що потрібно робити Сомку в цій ситуації?

72. Громадянин Кунько звернувся до психіатричного закладу щодо проведення психіатричного огляду свого сусіда, малолітнього дванадцятирічного Мотренка, який є сиротою та проживає з 76-річною бабусею. Кунько каже, що дитина підозріло себе веде, постійно сміється, бігає по сходах та кричить різні непристойності.

Порадьте працівникам психіатричного закладу, що їм відповісти Куньку. За яких умов дозволяється проводити психіатричні огляди відповідно до законодавства України.

73. Громадянка Миртич, жителька сільської місцевості, звернулася до амбулаторії за місцем проживання до лікаря загальної практики-сімейного лікаря Будрика, який пройшов підготовку з питань планування сім'ї, щодо вибору прийняттого методу контрацепції після абортів. На що Будрик відповів, що сільська амбулаторія даним питанням не займається і що Миртич потрібно звернутися до обласного центру планування сім'ї. Однак, в обласному центрі їй також відповіли відмовою, і сказали, що її питання вирішується в сільській амбулаторії.

Зробіть правовий аналіз ситуації. Які заклади охорони здоров'я вирішують такі питання.

74. Громадянка Вадукіна вирішила скоригувати форму свого носа, оскільки вона не відповідала її уявленням про красу. Для цього вона звернулася до приватного

пластичного хірурга Соломчука, щоб той зробив їй пластичну операцію. Після проведеної операції та післяопераційної реабілітації, Вадукіна обурилась результатом і сказала, що її ніс виглядає дуже неестетично і Соломчук має повернути їй гроші за операцію. Зі свого боку Соломчук заявив, що це Вадукіна винна йому грошей, оскільки він провів їй ряд косметологічних процедур, не обумовлених договором.

Вирішіть спір відповідно до чинного законодавства України. Чи передбачена спеціалізація пластичного хірурга в Україні?

75. Лікар Кірко працює у комунальному закладі охорони здоров'я з ВІЛ-інфікованими особами. Під час виконання своїх професійних обов'язків вона заразилась ВІЛ.

Яким чином держава допомагає працівникам, зайнятим у сфері надання медичної допомоги людям, які живуть з ВІЛ та тим працівникам, які заразилися ВІЛ-інфекцією внаслідок виконання професійних обов'язків відповідно до законодавства?

76. Громадянин Качак отримав інформацію про можливості телемедицини. Тому, за допомогою скайпу з власної домівки звернувся за допомогою і отримав консультацію лікаря-кардіолога Парка.

Що таке телемедичне консультування? Вкажіть коло осіб, які беруть участь у телемедичному консультуванні? На підставі якого документу проводиться телемедичне консультування? Як називається надання медичної допомоги пацієнту одночасно більше ніж одним лікарем із застосуванням телемедицини? Як називається інструмент телемедицини, яким скористався Качак? Відповіді обґрунтуйте нормами чинного національного законодавства.

77. Громадянину Двойкіну зробили хірургічну операцію на серці в клініці науково-дослідного інституту. Операція пройшла вдало, але невдози після операції Двойкін став скаржитись спочатку на кашель, а потім на тривалу підвищену

температуру тіла. Діагностування показало, що оперуючий хірург залишив на серці у Двойкіна стерильну серветку розміром 3X4. Методом ендоскопії у тій же клініці серветку було видалено з тіла Двойкіна.

Чи порушив медперсонал, що оперував Двойкіна, норми чинного законодавства?

Чи передбачена за це юридична відповідальність і яка саме? Які права має Двойкін у цій ситуації?

78. Громадянин Ніколін під час гри у футбол травмував ногу. Йому наклали гіпс на гомілковостопний суглоб. Через деякий час було виявлено, що гіпс було накладено неправильно, було передавлено вену, внаслідок чого вена атрофувалась і її було видалено.

Дайте правовий аналіз ситуації. Які права має Ніколін?

79. Громадянин Бізік звернувся до дільничного лікаря-терапевта Підколодкіної зі скаргами на біль у колінному суглобі. Підколодкіна направила Бізіка на рентген-діагностику зробити знімки колінного суглоби у шести різних позиціях. В рентген-кабінеті лікар-рентгенолог Фепп, побачивши призначення Підколодкіної дуже здивувалась і сказала, що якщо його виконати, Бізік отримує дозу опромінення несумісну з життям. Тому, Бізіку потрібно уточнити, який саме знімок робити.

Що таке ятрогенна патологія? Який вид ятрогенної патології ви вбачаєте в даній ситуації, який вдалося уникнути? До якого виду юридичної відповідальності має бути притягнуто Підколодкіну? Як ви кваліфікуєте ситуацію, якщо б Фепп виконала приписи Підколодкіної?

80. 14 річному громадянину Фирсенку одного разу стало зле – він відчув біль в районі живота. Оскільки Фирсенко займався спортом, то вважав, що болять м'язи. Однак біль не стихав протягом трьох днів, і батьки Фирсенка викликали дільничного лікаря. Дільничний лікар Росовська оглянула Фирсенка і сказала, що це ознаки грипу. Тому рекомендувала йому знаходитися в теплі і пити більше

гарячого. Однак через тиждень біль ще посилювався. Батьки викликали «швидку», і вже у лікарні Фирсенку поставили діагноз «гострий перитоніт» і в екстреному порядку прооперували. Операція пройшла вдало.

Чи має місце в даній ситуації ятрогенна патологія та якого виду? Як би змінилась ситуація, якщо операція пройшла невдало? Дайте відповідь, спираючись на норми чинного законодавства.

81. Громадянин Чурченко перебуває на стаціонарному лікуванні у клінічній лікарні з ішемічною хворобою серця. Лікуючий лікар Миркіна призначила Чурченку цілий ряд діагностичних та лікувальних процедур. На запитання Чурченка, навіщо так багато процедур йому призначено, а також про стан свого здоров'я, він почув від Миркіної, що вона лікар, призначає необхідне лікування і не зобов'язана йому будь-що пояснювати.

Вирішіть ситуацію відповідно до чинного національного законодавства. Чи права Миркіна?

82. Громадянка Коловата перебувала у родильному відділенні комунальної лікарні. Пологи проходили з ускладненнями і в результаті цього померла новонароджена дитина Коловатої.

До якого виду з дефектів надання медичної допомоги належить випадок, описаний в даній ситуації. Які обставини повинні бути враховані в даній ситуації і впливатимуть на кваліфікацію?

83. Громадянин Булко лікувався в стаціонарі комунальної лікарні. В нього виявили низький рівень гемоглобіну в крові. Лікуючий лікар Ячменко рекомендував Булко негайне переливання крові. Однак Булко навідріз відмовився від переливання крові з релігійних переконань. Через деякий час Булко помер.

Зробіть правовий аналіз ситуації. Як слід діяти в таких випадках? Чи є тут ознаки ятрогенної патології?

84. Лікарі-психіатри Киць та Пуня проходили практику у психіатричній лікарні. Там вони таємно фотографували медичні документи психічно хворих осіб, робили відеозаписи їх розмов з медичними працівниками та знімали їх на відео. Потім підписали фотографії вищезазначених осіб, вказавши їх прізвища, імена та по батькові і виклали цей контент у соціальних мережах.

Керуючись чинним законодавством, дайте правову оцінку діям вищезазначених лікарів.

85. Громадянин Самбусь є хворим на закриту форму туберкульозу і відбував покарання в місці позбавлення волі. Профілактичний огляд проходив щороку та за три місяці до звільнення.

Зробіть правовий аналіз ситуації. Чи була дотримана періодичність оглядів відповідно до чинного законодавства?

86. Громадянина Чичоку, якому 42 роки, було госпіталізовано до комунальної лікарні з діагнозом «гострий апендицит». Потрібна була термінова операція, на яку Чичока надав згоду. Лікар-анестезіолог Кубатко ввів Чичоці наркоз, однак через сильну алергічну реакцію на наркоз, Чичока помер під час операції.

Хто буде за це відповідати? Якою нормою законодавства передбачена така відповідальність?

87. Лікар-онколог Битора лікував 14 річну громадянку Чупкіну від пухлини у грудях. Після проведення діагностичних заходів, Битора сказав Чупкіній, що в неї рак грудей. Однак подальші дослідження біоматеріалу Чупкіної спростували цей діагноз. Але, розчулена Чупкіна у збудженому стані стрибнула з другого поверху лікарні.

Чи мав право Битора повідомляти діагноз? Вирішіть ситуацію з посиланням на норми діючого законодавства.

88. Лікар-гастроентеролог Петренко, працюючи у комунальному закладі охорони здоров'я, працювала ще за сумісництвом лікарем-наркологом у приватній медичній фірмі «Нове життя», яка займалась лікуванням алкогольної залежності. Одного разу вона приїхала на виклик з метою зняття похмільного синдрому. Після вводу лікарем ін'єкції, у пацієнта зупинилося серце. Лікар одразу ж викликала «швидку» та надала пацієнтові першу екстрену допомогу. Не дивлячись на зусилля лікарів, пацієнт помер дорогою у лікарню. Мати померлого подала позов щодо відшкодування шкоди, завданою смертю пацієнта.

Чи є в діях лікаря склад злочину? Якщо є, то якого? Хто буде відповідачем за цивільним позовом?

89. Лікар-травматолог Іваненко, що працює у комунальному закладі охорони здоров'я, приймав пацієнтів. До нього за консультацією звернулась громадянка Буткевич з травмою плечового суглоба. Він сказав їй, що консультація є платною і взяв з неї 50 гривень.

Чи правомірно вчинив Іваненко? Чому? Чи є в діях Іваненка склад злочину? Якщо є, то який?

90. 14-річного громадянина Павлова було госпіталізовано до комунальної лікарні з діагнозом «гострий апендицит». В результаті операції Павлову лікар Бусол видалив апендикс, а також заразом відібрав пробірку крові з метою переливання іншим пацієнтам лікарні.

Чи правомірно вчинив Бусол? Кваліфікуйте ситуацію відповідно до чинного кримінального законодавства України.

91. Громадянин Топчун, не маючи вищої медичної освіти, а також інших документів дозвільного характеру, займався самостійною лікувальною діяльністю. Його медична практика виявилася невдалою, оскільки внаслідок його лікування два пацієнти були госпіталізовані у важкому стані, а один з них помер.

Який злочин вчинив Топчун? Яке покарання за нього передбачено?

92. Внаслідок нехтування правилами дезінфекції, лікар-хірург Тасюк заразив пацієнта вірусом гепатиту С.

Який злочин вчинив Тасюк та яке покарання за нього передбачене?

93. Працівники однієї з медичних фірм Лувкін та Жарко у домашніх умовах синтезували 5 кг. амфітаміну, а також 2 кг. ЛСД. Товариші мали намір продати дані речовини, і деякий час їм це успішно вдавалося реалізовувати. Але, одного разу працівники правоохоронних органів затримали їх «на гарячому».

Який злочин вчинили Лувкін та Жарко? Яка відповідальність за нього передбачена?

94. Громадянку Тапілову було екстрено госпіталізовано до закладу з різким болем в районі нирок. В неї відібрали сечу та кров на аналізи. В лабораторії аналізи Тапілової було сплутано з аналізами іншої пацієнтки. Лікуючий лікар Бипірка поставила на основі цих аналізів невірний діагноз. В результаті пизначеного невірною лікування через 4 дні Тапілова померла.

Який злочин вчинено? Хто його суб'єкт? Яке покарання передбачено?

95. Лікар-психіатр Балибін проводив медичні дослідження. Їх результати він опублікував у науковому виданні з точним описом, зокрема, діагнозу, кількісних показників, методів лікування, лікарських засобів, прізвищ та імен пацієнтів, їх віку.

Проаналізуйте ситуацію відповідно до норм чинного законодавства.

96. Громадянин Коцюбка мав подрібні документи про освіту лікаря-хірурга, з якими він працював у комунальній клінічній лікарні. За час його діяльності через неправильну діагностику та лікування загинуло 4 людини, 11 людей отримало значну шкоду своєму здоров'ю. Крім того, Коцюбка брав гроші з пацієнтів за проведені операції.

В яких злочинах винен Коцюбка? Чи буде Коцюбка відповідати за ст. 140 Кримінального кодексу України? Відповіді обґрунтуйте нормами чинного національного законодавства.

97. Громадянина Черпаку було госпіталізовано з серцевим нападом до кардіологічного відділення клінічної лікарні. Лікуючий лікар Черпаки Сабатов якраз проводив клінічні дослідження кардіологічного препарату. Під виглядом звичайного лікування Сабатов давав Черпаці приймати досліджуваний препарат. Через тиждень Черпака несподівано помер.

Чи передбачена за вищевказані діяння кримінальна відповідальність? Якщо так, то яка саме? Відповіді обґрунтуйте нормами чинного національного законодавства.

98. Громадянин Кечеба був госпіталізований з інсультом до неврологічного відділення клінічної лікарні. Перед випискою лікуючий лікар Квуров надав Кечебі рекомендації щодо профілактики повторного інсульту і прописав прийом відповідних препаратів. Однак, через півроку прийому вказаних препаратів, у Кечеби стався повторний інсульт. І, як, виявилось, внаслідок побічної дії рекомендованих лікарем препаратів.

Чи має місце ятрогенна патологія в даному випадку? Відповідь обґрунтуйте. Чи підлягає Квуров відповідальності?